

VELKÉ VOJENSKÉ
OPERACE
1945

Postavení bojujících stran počátkem roku 1945

Počátkem roku 1945 se započaly finální vojenské operace spojeneckých vojsk, především Rudé armády, které vedly k definitivní porážce německých vojsk ve střední Evropě.

VISELSKO-ODERSKÁ OPERACE

12. LEDEN – 3. ÚNOR 1945

Bojující strany

 Svaz sovětských socialistických republik

 Polská republika

Třetí německá říše

Velitelé

 Georgij Žukov

 Ivan Koněv

 Zygmunt Berling

Ferdinand Schörner

Josef Harpe

Bojová síla

2 000 000 mužů

  7 000 tanků a samohybných děl

13 800 děl

5 000 letadel

2 200 raketometů Kat'ušů

550 000 mužů

1 100 tanků a samohybných děl

4 100 děl a minometů

250 letadel

Ztráty na životech

  45 000 mužů

295 000 mužů

Tato vojenská operace přinesla zásadní průlom do německé obrany ve Východním Prusku, Pomořansku, Slezsku a Braniborsku. Umožnila velký a hlavně rychlý postup hned několika jednotek a armád sovětské Rudé armády i Polské osvobozené armády.

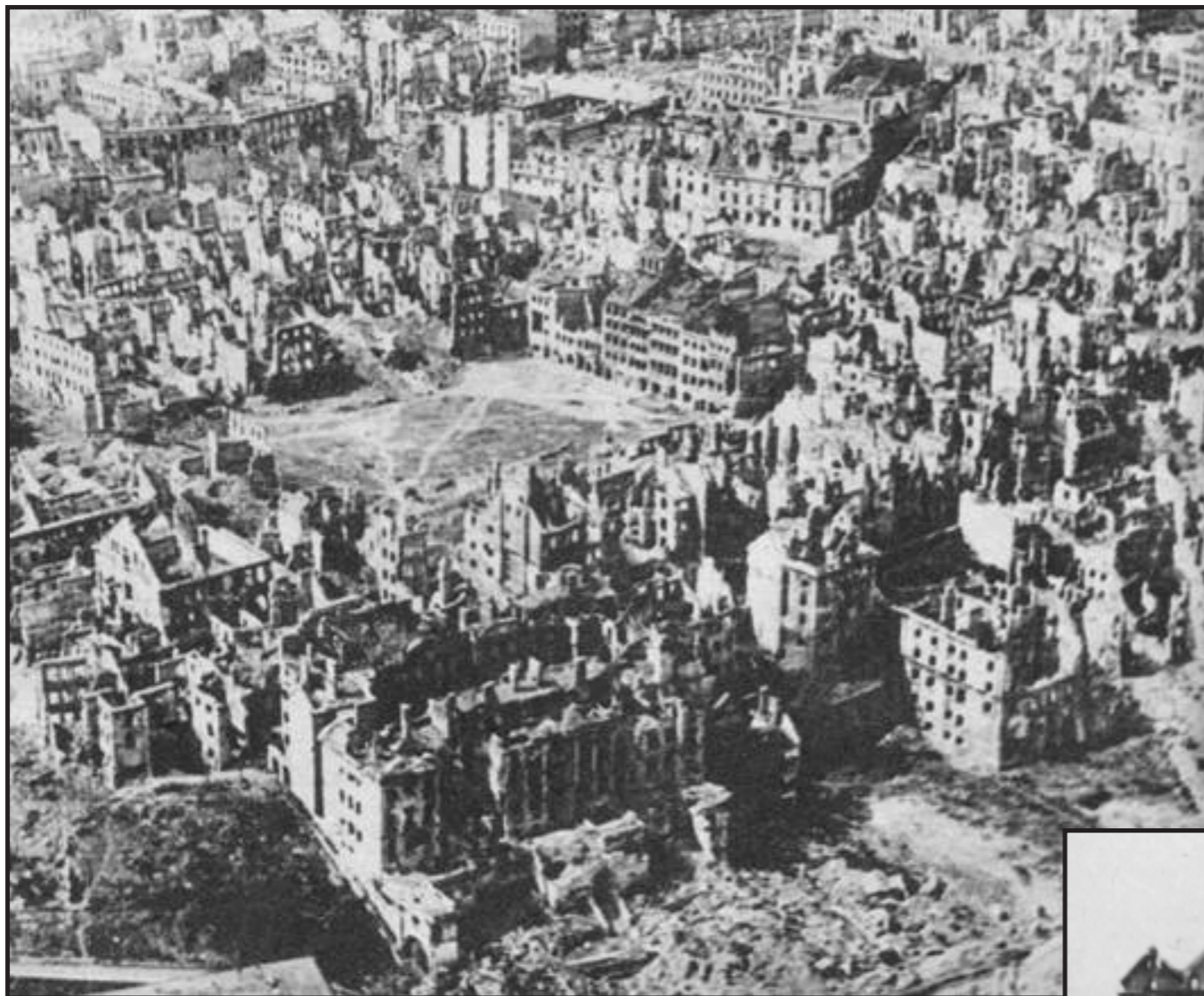
Nemalou měrou podpořila na dálku ofensivu britských a amerických jednotek na západní frontě při bojích v Ardenách. Německo bylo nuceno řešit silné boje na dvou frontách, což bylo velmi náročné logisticky, materiálově i počtem lidí.

Rychlý postup sovětských jednotek připomínal tzv. bleskovou válku německých jednotek na počátku války. Denně dokázaly jednotky postupovat až o 30 km vpřed.

Dne 17. ledna 1945 jednotky 2. Běloruského frontu a polské armády ustavené v Sovětském svazu osvobodily hlavní město bývalého Polska – Varšavu. Při dalším postupu vojsk směrem do Československa došlo dne 27. ledna 1945 k osvobození koncentračního tábora Osvětim (Auschwitz-Birkenau).

Dostatečně silný přesun všech vojenských struktur umožnil i dobrou a kvalitní přípravu další velké vojenské operace, která měla umožnit vstup do bývalého Československa, a to na Moravu. Překročení řeky Odry koncem ledna 1945 znamenalo další vojenský úspěch, který již německé velení nedokázalo zvrátit ani povoláním jednotek ze západní fronty.

Sovětské jednotky navíc dokázaly velmi záhy přejít i přes další velkou řeku – Nisu. Toto, společně s dočištěním území východně od obou řek, mělo za následek, že se na konci této vojenské operace sovětsí vojáci pohybovali přibližně 60–70 km od Berlína.

POLSKÁ REPUBLIKA VARŠAVA

LEDEN 1945

koncentrační tábor Osvětim, Polsko

ZÁPADOKARPATSKÁ OPERACE

12. LEDEN – 18. ÚNOR 1945

Bojující strany

 Svaz sovětských socialistických republik
 Československá republika
 Rumunské království

Třetí německá říše
Maďarská republika

Velitelé

 Fjodor Ivanovič Tolbuchin
 Rodion Malinovskij
 Ludvík Svoboda
 Vasile Atanasiu

Ferdinand Schörner
Josef Harpe
József Heszlényi

Bojová síla

 482 000 mužů
 920 mužů
 12 000 mužů

Ztráty na životech

 16 337 mužů
 260 mužů
 2 500 mužů

Západokarpatská operace byl strategický útok sovětských, československých a rumunských vojsk na východní frontě. Počátkem roku 1945 probíhaly v Maďarsku úporné boje, při kterých spojenecká armáda osvobodila většinu rovinatého Maďarska.

Území Slovenska i jižního Polska v prostoru Západních Karpat bylo převážně hornaté, a zde se nebojovalo. Vojska se po předchozích bojích konsolidovala a připravoval se rozhodující úder na nacistické Německo. 1. československý armádní sbor se připravoval k útoku na řece Ondavě.

Celá operace byla zahájena společně s Viselsko-oderskou operací. Jestliže při hlavním útoku docházelo k rychlému postupu útočících vojsk přes poměrně rovinaté Polsko, u této operace byla útočící spojenecká vojska nucena čelit protivníkovi, který se mohl bránit v hornatém terénu. Na území Slovenska se navíc kromě německých vojsk bránily útoku i maďarské jednotky, a to i z toho důvodu, že jižní části Slovenska patřily Maďarsku.

Útok ze severu prováděly jednotky bývalého 4. ukrajinského frontu. Na území jihovýchodního Slovenska útočilo pravé křídlo 2. ukrajinského frontu, doplněné o jednotky rumunské armády.

Útoku se účastnil i 1. československý armádní sbor, jehož dělostřelectvo s tanky se účastnilo bojů v Polsku a pěší jednotky bojovaly na Slovensku. Naši dělostřelci se významně podíleli na vítězství v bitvě u polského Jasla, po níž byli staženi do bojů na Slovensko. Hlavní směr útoku byl veden ve směru polských měst Bielsko-Bialá a Krakow, vedlejší útok vedl směrem na slovenská města v oblasti Spiše a Liptova.

Na polské straně se útočící vojska velmi záhy probojovala prakticky až na severní hranici Slovenska a vytvořila si tak dobrý nástupní prostor k útoku na oblast Oravy a Ostravy. Útočící vojska na Slovensku osvobodila jeho východní část. Nejtěžší boje v této oblasti ale podstoupila československá vojska v lednových bojích v oblasti Branisko, které trvaly tři dny. Díky tomuto postupu byla osvobozena oblast Slovenského rudohoria.

Počátkem února narazily útočící jednotky na úporně se bránící německá a maďarská vojska v oblasti Vysokých a Nízkých Tater. Klíčovým bodem dalšího postupu útočících vojsk se stalo město Liptovský Mikuláš ležící v údolí mezi Tatrami. Zde se bojová fronta v polovině února díky nasazení bránících jednotek a převelení československých letadel a tanků do bojů o Ostravu prakticky zastavila.

Obránci vybudovali do hloubky členěnou obranu a jejich výhoda spočívala i v množství pozorovatelů v horách, odkud měli útočící sovětské a československé jednotky jako na dlani. 3. února se českoslovenští vojáci pokoušeli prolomit německou obranu, ale marně. Navíc byl v boji o Smrečany vážně raněn generál Karel Klapálek.

Další útoky tak byly podniknuty až 6. a 13. února. Útok měl silnou přípravu sovětského dělostřelectva a katuší. Boje podpořili i slovenští partyzáni, kteří se pokoušeli napadat německý týl. Německá armáda ale nasadila k obraně poměrně silné jednotky a vytlačila je zpátky do hor. Útok tak byl neúspěšný.

Dne 3. března, po půlhodinové dělostřelecké přípravě, zaútočily 1. československý armádní sbor a 24. střelecká divize Rudé armády na Liptovský Mikuláš. Českoslovenští vojáci dosáhli jen několika dílčích úspěchů, ale 24. střelecké divizi se podařilo probít do Liptovského Mikuláše.

Němci se však nevzdávali a pokoušeli se město dobýt zpět. Od 3. do 11. března podnikli 64 různě velkých útoků. Mezitím došlo ke střídání útočících sovětských i čs. vojáků. Čs. vojska byla doplněna o nové prapory. Většinu členů těchto jednotek ale tvořili rychle zmobilizovaní záložníci z východního Slovenska, kterým chyběl potřebný výcvik i motivace k boji. Nevýhodou sovětských a čs. jednotek bylo, že německé i maďarské jednotky měly město obklíčené prakticky ze tří stran, přičemž je ostřelovaly dělostřelectvem a minomety.

Dne 10. března se podařilo Němcům dostat do předměstí Liptovského Mikuláše, jenž za těžkých bojů následující den dobyli nazpět.

Příprava nové ofenzívy trvala do 20. března, kdy došlo k novému útoku spojeneckých vojsk. V ten den však přišla obleva, která rozbahnila terén, ve kterém tak uvízla sovětská samo-hybná i tažená děla. Útočícím vojskům se navíc nepodařilo zabezpečit některé body a ofenzíva se změnila v řadu pozičních bojů, ve kterých se útoky střídaly s protiútoky.

Sovětským a československým jednotkám chyběla také podpora tanků a letectva. Tento stav neustálých bojů trval prakticky až do 3. dubna. V noci na 4. dubna se ozvaly z města mohutné detonace a německé jednotky město opustily.

Důvodem byla hrozba jejich obklíčení ze severu, odkud postupoval na jih údolím řeky Oravy sovětský 17. gardový střelecký sbor. Jediným místem k ústupu se tak pro ně stalo údolí řeky Váhu, protože v březnu a počátkem dubna Sověti vítězně postupovali také jižním Slovenskem a 4. dubna osvobodili hlavní město – Bratislavu.

Ústup německých a maďarských jednotek pokračoval za neustálých ústupových bojů celý duben. Bránící vojska přitom využívala výhody terénu v hlubokém údolí Váhu.

Dne 4. dubna bylo osvobozeno město Ružomberok, dne 11. dubna město Martin a pak dne 30. dubna město Žilina. Poté českoslovenští vojáci pronásledovali německé jednotky až na Moravu. Němci se tam stahovali z důvodu dalšího hrozícího obklíčení, které jim hrozilo po výsledku Ostravské operace. Vojska 1. československého armádního sboru pak svedla svůj poslední významný boj na Moravě v bitvě o Břest.

Pěší pluk 1. Československé armády

Československé tanky

Pomník československým vojákům, Liptovský Mikuláš

generál Karel Klapálek

OSTRAVSKÁ OPERACE

5. BŘEZEN – 5. KVĚTEN 1945

Bojující strany

 Svaz sovětských socialistických republik

 Československá republika

Třetí německá říše

Velitelé

 Andrej Ivanovič Jeremenko

 Ivan Jefimovič Petrov

 Andrej Antonovič Grečko

 Kirill Semjonovič Moskalenko

 Ludvík Svoboda

 Karel Klepálek

Ferdinand Schörner

Gotthard Heinrici

Walther Nehringi

Bojová síla

 255 000 mužů

180 tanků

3 000 děl a minometů

408 letadel

150 000 mužů

100 tanků

1 500 děl a minometů

120 letadel

Ztráty

 23 964 mrtvých

88 657 zraněných

100 000 mrtvých, zraněných

a pohřešovaných

150 000 zajatců

Útok Rudé armády a jednotek 1. československého armádního sboru směrem na severní Moravu umožnil průnik spojeneckých jednotek na území Československa tzv. Moravskou zemskou bránou. Při plánování útoku byly vzaty do úvahy i skutečnosti, že hlavní cíl – město Ostrava – je silné průmyslové centrum s velkým významem v poválečné obnově Československa. Mělo se v rámci možností zamezit jeho výraznému poškození.

Bylo též nutno počítat se silnou obranou německých jednotek, které v tomto úseku fronty mohly využít zbudované československé pohraniční opevnění z předmnichovské republiky.

Vojska 1. ukrajinského frontu uskutečnila v jižní části svého postupu Hornoslezskou operaci, díky které se dokázala dostat na československé hranice. Následně pak jednotky 4. ukrajinského frontu zahájily dne 10. března 1945 na polském území Ostravsko-opavskou operaci. Sovětská vojska však postupovala pomalu a dosahovala jen dílčích úspěchů.

Proto byla ofenzíva dne 7. dubna zastavena, vojska byla přeskupena a doplněna o 60. armádu P. A. Kuročkina. V tomto období probíhala linie bojové fronty na čáře západně od polského města Nysa přes Krnov, odtud pak severně od Opavy a jižně od Ratiboře, Wodzislawi a dále východně od Českého Těšína a pokračovala směrem až ke slovenské hranici.

Sovětské vrchní velitelství rozhodlo, že rozhodující útok vojsk 4. ukrajinského frontu na ostravském směru bude zahájen těsně před útokem na Berlín, čímž měla být nepříteli odebrána možnost přesunovat síly a vojenské prostředky navzájem z těchto prostorů.

Hlavní útok měl být veden po západním břehu řeky Odry, pomocný úder po jejím břehu východním. Do tohoto útoku byly v rámci 4. ukrajinského frontu zařazeny i jednotky 1. československého armádního sboru. Konkrétně to byly Československá 1. tanková brigáda a 1. Československá smíšená letecká divize.

Hlavní část operace začala dne 15. dubna 1945 v 10 hodin. Po zhruba sedmdesátiminutové dělostřelecké přípravě vyrazila do útoku vojska 60. armády. Na pravém křídle útočila vojska 38. armády, jehož součástí byla i čs. tanková brigáda. Ta v prostoru Rohov – Krzyzanowice prolomila nepřátelskou obranu a pak zde rychle pronikla do hloubky až 7 km za nepřátelské linie.

Útočící vojska však narážela na pevnou obranu německých vojsk a utrpěla také velké ztráty. Opavské obranné pásmo bylo prolomeno až ve dnech 20.–23. dubna. Dne 22. dubna osvobodila vojska 60. armády Opavu. Tento úspěch umožnil veškerým sovětským a československým vojskům rozvinutí útoku směrem na Ostravu. Hlavní údery pokračovaly dne 26. dubna útokem ve směru Háj ve Slezsku, Velká Polom a Klimkovice. 29. dubna dosáhla osvobozená vojska bojové čáry Tisek – Zbyslavice – Svinov. Za svítání dne 30. dubna překročily hlavní síly 38. armády řeku Odru v prostoru jižně od Svinova. V odpoledních hodinách pak zaútočily tanky 1. čs. tankové brigády do týlu Němců a svým rychlým postupem pronikly se sovětskou 128. gardovou střeleckou divizí do středu města Ostravy. Po 19. hodině se podařilo slovenským, českým a sovětským jednotkám proniknout do centra Ostravy díky hrdinství místního občana pana Miloše Sýkory, který sám zneškodnil elektrické vedení k náložím na mostu přes řeku Ostravici. Německé jednotky byly tímto nemile zaskočeny a byly buď zlikvidovány, nebo se daly na rychlý ústup. Ostrava byla ještě téhož dne prakticky osvobozena, čímž hlavní část Ostravsko-opavské operace skončila.

Po těchto bojích zaútočila sovětská vojska 38. armády na města Fulnek a Olomouc. Vojska 1. gardové armády postupovala ve směru na Místek a Nový Jičín. Vojska 18. armády měla dále pokračovat ve směru Velké Karlovice, Rožnov pod Radhoštěm a Čadca. Dne 3. května byl osvobozený Těšín, Karviná, Třinec a Místek. Vojska pak dále pokračovala směrem severozápadní a částečně střední Morava, aby mohla následně směřovat až do dnešního Slezska.

V tomto období byly vydány i první rozkazy k zahájení Pražské operace, která se z hlediska dalšího postupu vojsk stala zcela prioritní. Byla vytvořena úderná armádní skupina, jejíž součástí byly i československé tanky. Ta postupovala z prostoru Libavá směrem na Moravskou Třebovou, Svitavy, Čáslav a Kutnou Horu. Plánovaného cíle – tedy hlavního města Prahy pak dosáhla dne 10. května 1945.

obecní úřad Ostrava–Poruba, 1945

Ostrava 1945

střední tank T-34/85, 1. čs. tanková brigáda, Ostrava 1945

ostravský most Miloše Sýkory

Postavení bojujících stran uprostřed dubna 1945

Uprostřed dubna 1945 se díky rychlému postupu vojsk ve vojenských operacích spojeneckých vojsk Polska, Československa, Rumunska a především Rudé armády, podařilo vyčistit od německých vojsk skoro celou Střední Evropu.

Západní i východní fronta se tak z obou směrů velmi rychlým postupem posunovala až k hranicím samotného hlavního města Německa – Berlína.

BRATISLAVSKO-BRNĚNSKÁ OPERACE

25. BŘEZEN – 5. KVĚTEN 1945

Bojující strany

 Svaz sovětských socialistických republik

 Československá republika

 Rumunské království

Třetí německá říše

Velitelé

 Rodion Jakovlevič Malinovskij

 Ludvík Svoboda

 Vasile Atanasiu

Ferdinand Schörner

Wolfgang Klaus Nehring

Bojová síla

 445 660 mužů (359 tis. SSSR, 660 ČSR, 86 tis. RK)

 365 tanků a samohybných děl

7 860 děl a minometů

876 letadel

250 000 mužů

120 tanků a děl

2 150 děl a minometů

150 letadel

Ztráty na životech

 12 574 mimo Brno

 4 426 v Brně

 71

4 000 mimo Brno

3 000 v Brně

cca 10 000 zajatců

Útok na jižní Moravu, nazvaný jako Bratislavsko-brněnská operace, byl zahájen 25. března 1945, kdy byla překročena řeka Hron a začalo likvidování odporu německých jednotek severně i jižně od Dunaje.

Samotná brněnská část operace byla zahájena 5. dubna 1945. Dne 7. dubna se jednotkám Rudé armády podařilo obsadit most přes řeku Moravu jihovýchodně od města Lanžhot. Tvrdé boje o něj probíhaly až do 11. dubna, kdy bylo toto město osvobozeno.

Následující den zahájily sovětské jednotky útok na Hodonín a poté pokračovaly ve směru Velké Bílovice, kde probíhaly další urputné boje. Další tvrdé boje byly v okolí Šitbořic a Ořechova, přičemž docházelo i k dalším německým protiútokům.

Ve dnech 15.–22. dubna se německým vojskům podařilo zachytit se na čáře Těšany – Moutnice – Blučina – Hajany – Ořechov – Ivančice.

Bránící se německé jednotky byly posilovány dalšími vojsky, které se podařilo rychle stáhnout od Vídně, která byla v té době již obsazená Rudou armádou.

Dne 21. dubna vyrazil 48. gardový jezdecký pluk Rudé armády směrem k Ivančicím, aby přetřel německým vojskům ústupovou cestu z Brna na Jihlavu. Téhož dne stály jednotky Rudé armády z jižního a jihozápadního směru 7–10 km od Brna.

Město bránily jednotky Wehrmachtu, Waffen SS i jednotky Volkssturmu, které byly v této oblasti velmi početné, díky silné německé menšině obyvatel.

V noci z 22. na 23. dubna začal letecký útok na Brno. Poté dne 23. dubna přešla sovětská vojska, která byla posílena o 6. gardovou armádu, jež dorazila od Vídně, do rozhodného útoku. Dne 24. dubna byly osvobozeny obce v těsné blízkosti jižně od Brna, 25. dubna pak již Rudá armáda vnikla do jižních brněnských předměstí. Centrum Brna bylo osvobozeno dne 26. dubna 1945. Útok však pokračoval dále, protože severní předměstí a vesnice v těsné blízkosti severní části Brna byly stále v držení Němců.

Rozvíjely se tak útoky i v dalších směrech. Těch se účastnila i vojska 1. a 4. rumunské armády. Rumuni útočili zejména v oblasti kolem řeky Moravy, v okolí Veselí nad Moravou, či Kyjova. Koncem dubna pronásledovali ustupující Němce ve směrech Kyjov – Koryčany – Zdounky a Polešovice – Halenkovice – Otrokovice. Do konce dubna dosáhla 1. rumunská armáda prostorů jižně od Starého Města, severně od Stupavy a Koryčan a jižně od Bučovic. Činnost sovětských i rumunských vojsk se dále rozvíjela, pokračovaly útoky ve směrech na Znojmo, Rosice, Tišnov, Vyškov, Prostějov, Kroměříž, Kojetín a Zlín.

V hornatých oblastech, a to zejména v Hostýnských vrších Beskydech, Vizovických vrších, Bílých Karpatích, Javorníkách Chříbech, i na Českomoravské a Drahanské vrchovině pomáhaly útočícím vojskům partyzánské oddíly, které přecházely do otevřeného boje s německými jednotkami a které rozkládaly německé zázemí a vojenskou infrastrukturu. Partyzáni se též podíleli v některých případech na překažení německého plánu ARLZ, když zabránili zničení některých průmyslových podniků, či šachet.

Na počátku května dále probíhaly tvrdé boje na moravském území, přičemž do 5. května došlo k vytvoření téměř souvislé fronty.

Na severu útočila vojska 4. ukrajinského frontu doplněná o jednotky 1. československého armádního sboru, které pokračovaly v Ostravsko-opavské operaci.

Na střední část fronty pronikly další jednotky 1. čs. armádního sboru ze Slovenska od Žiliny a které postupovaly směrem na Vsetín. Útoky pokračovaly i v oblasti Hané a Vyškovské brány, avšak k dalšímu postupu na západ zabránila Drahanská vrchovina, jejíž úpatí bylo silně vojensky opevněno.

Němci v tomto prostoru zřídili za války rozlehlou vojenskou střelnici, přičemž došlo k násilnému vystěhování 33 obcí a tato oblast nyní sloužila jako pevnost, do níž byl postup Rudé armády i jednotek rumunských vojsk prakticky až do 8. května znemožněn.

Na začátku května byl vydán nový rozkaz, a tím byla prioritou postup na Plzeň, České Budějovice a především Prahu, který se měl uskutečnit v rámci tzv. Pražské operace.

Útok sovětských vojsk před Prostějovem byl téměř přerušen a dne 7. května v ranních hodinách začal útok v pásu od Brna k jižní hranici republiky směrem na západ průlomem jedné vševojskové armády 2. ukrajinského frontu jižně od Brna.

Tvrdé boje trvaly celý den a 8. května začala Rudá armáda útočit na německá vojska ve směru Moravský Krumlov, Třebíč, Jihlava, Znojmo a Dačice.

V noci ze dne 8. na 9. května, vešla v platnost bezpodmínečná kapitulace Německa. Podle jejích podmínek se měla německá vojska vzdát těm jednotkám spojenců, s nimiž byla v kontaktu. Začal úprk německých jednotek směrem na západ do amerického zajetí.

Dne 9. května 1945 tak již pouze došlo spíše k pronásledování německých jednotek a rychlému osvobození zbývajících území Čech a Moravy od německé okupace.

Lanžhot 1945

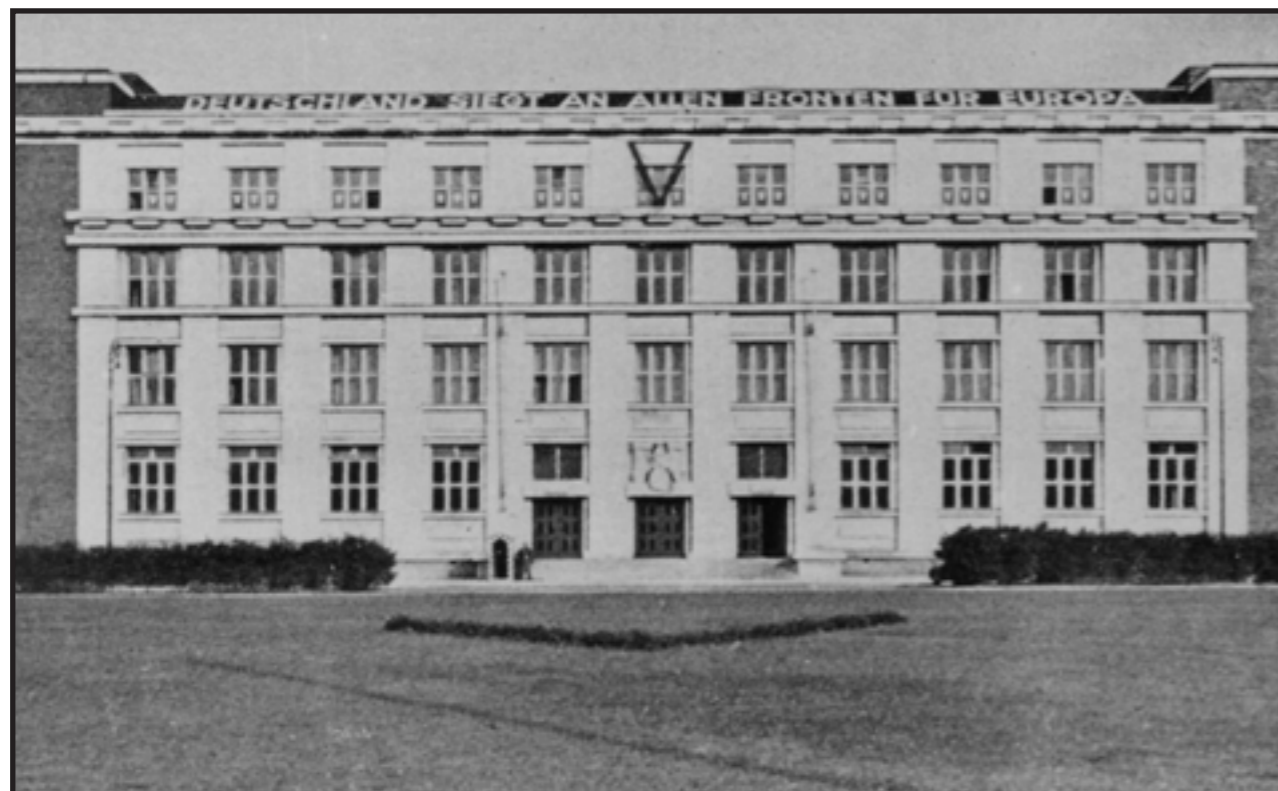
Ořechov 1945

Olomouc 1945

rumunské dělostřelectvo v Boskovicích

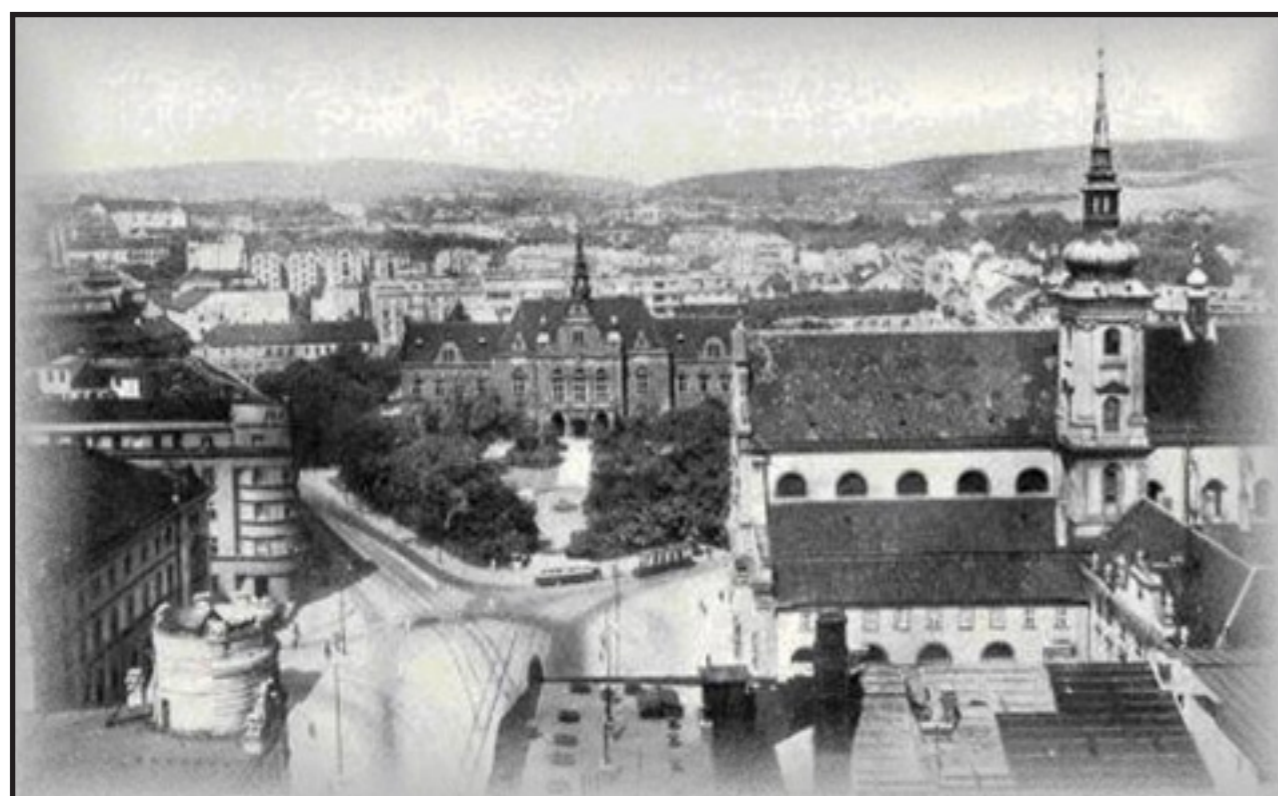

sídlo brněnského gestapa, 1945

věznice brněnského gestapa, Kaunicevy koleje, 1945

Německý dům, Moravské náměstí, Brno, 1945

popraviště, Kaunicevy koleje, 1945

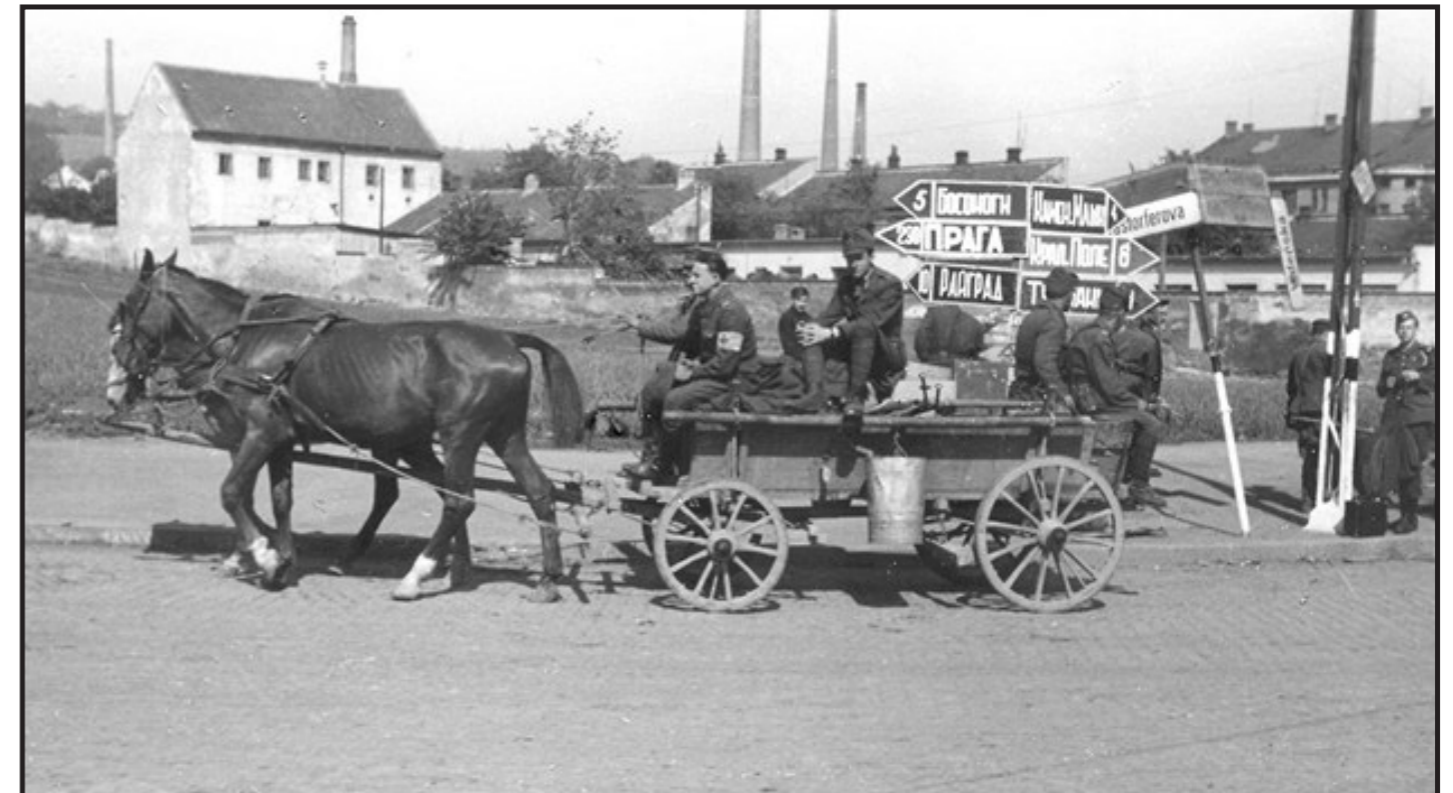

Hlavní nádraží, Brno, 1945

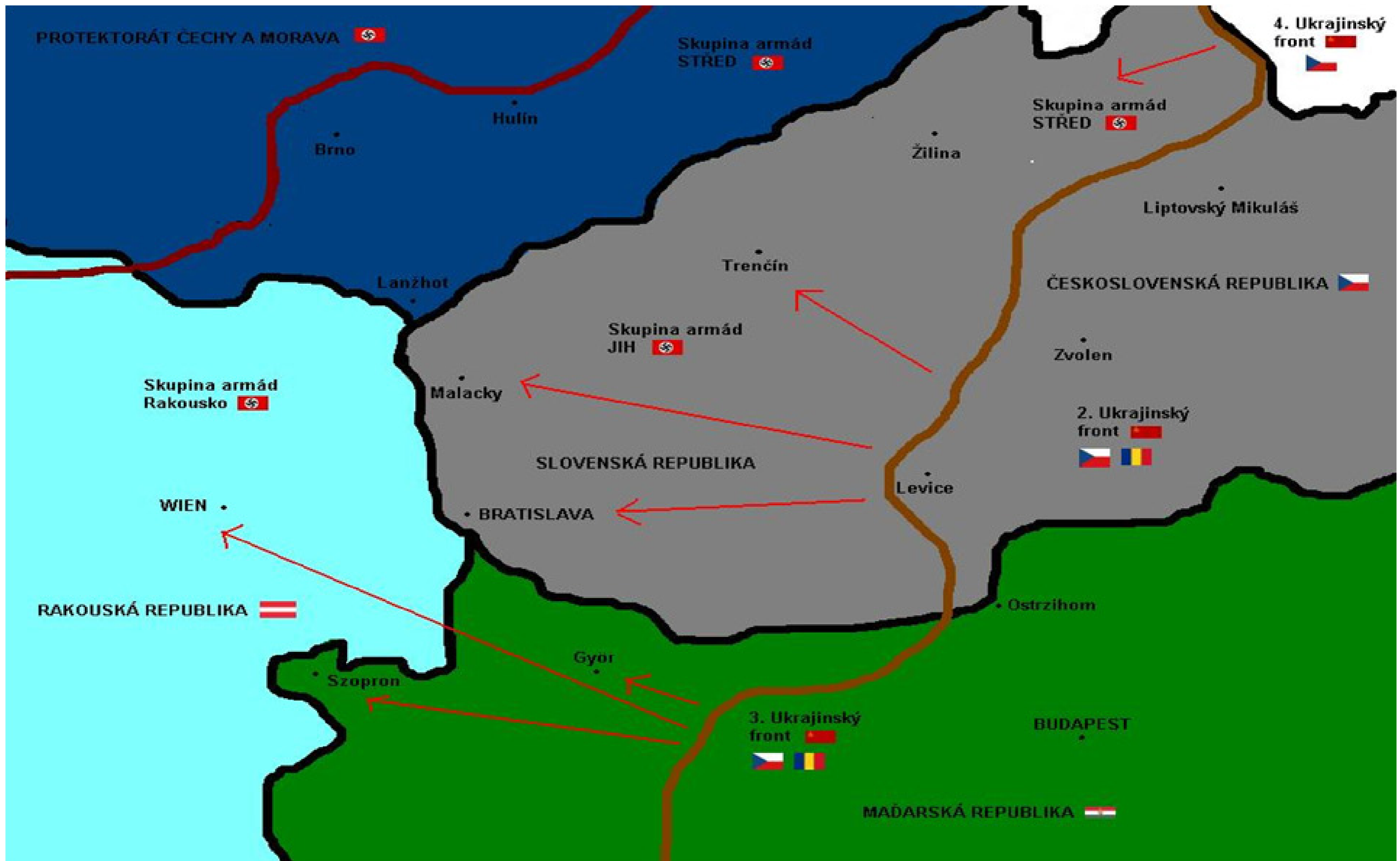
náměstí Svobody, Brno, 1945

sovětské tanky, Křenová ulice, Brno, 1945

Rodion Jakovlevič Malinovskij

 LINIE FRONTY DNE 24. BŘEZNA 1945

 LINIE FRONTY DNE 5. KVĚTNA 1945

BITVA
O
OŘECHOV

18. DUBEN – 24. DUBEN 1945

Bojující strany

 Svaz sovětských socialistických republik

 Rumunské království

Třetí německá říše

Velitelé

 Rodion Jakovlevič Malinovskij

 Ivan Alexandrovič Plijev

 Ivan Mefod'jevič Managarov

 Vasile Atanasiu

Ferdinand Schörner

Wolfgang Klaus Nehring

gen. Poel

Bojová síla

 359 000 mužů
365 tanků a samohybných děl
7 860 děl a minometů
637 letadel

250 000 mužů
120 tanků a děl
2 150 děl a minometů
150 letadel

Ztráty na životech

 1 452 Rudá armáda

23 civilistů a 189 civilních domů (Ořechov, Tikovice, Ořechovičky)

275 mužů

Po obsazení Bratislavy dne 4. dubna 1945 skončila první část Bratislavsko-brněnské operace Sovětské armády. Směrem na Moravu útočila vojska 2. ukrajinského frontu maršála Malinovského, která doplňovala vojska Rumunské královské armády a posléze i také část 1. čs. armádního sboru. K útoku na Brno byly vyčleněny sovětské jednotky 1. gardové jezdecko-mechanizované skupiny gen. por. I. A. Plijeva a 53. armády gen. por. A. V. Managarova spolu s 1. rumunskou královskou armádou gen. Vasile Atanasia.

Na levém křídle 53. armády přes slovenské hory postupovala 40. sovětská armáda a 4. rumunská armáda. Od hranic s Rakouskem ve směru Mikulov, Moravský Krumlov pronikala a útočila 7. gardová sovětská armáda. Záměrem těchto sil bylo proniknout z jihovýchodu na Moravu.

Tento prostor Moravy měla bránit na straně Němců 1. pancéřová armáda pod vedení generála pancéřových vojsk W. K. Nehringa, soustředěná v jednom pancéřovém sboru, v jednom horském sboru, a pěti armádních sborech se zpětným odřadem „Olomouc“.

Od 18. dubna 1945 pak byla posílena jednotkami 8. armády „Ostmark“, hlavně jejího 72. armádního sboru, nazvaného později sbor pancéřových granátníků Feldherrenhalle.

V noci na 15. dubna vydalo německé vedení skupiny armád „Střed“ rozkaz ke zrušení pevnosti Brno a vojska z tohoto města měla obsadit svá obranná postavení před Brnem na linii: Tikovice, Ořechov, Židlochovice, Velké Němčice, Šitbořice a Velké Hostěrádky. Velitel pevnosti Brno gen. Poel začal ale tento rozkaz plnit velmi líně.

Německé jednotky pomalu zaujímaly tato svá nová postavení, židlochovický Volkssturm nezaujal ani své postavení na dominantní výšině Výhon. Další jednotky 72. armádního sboru přidělené 1. panc. armádě od 8. armády ze skupiny armád „Ostmark“, neobsadily úsek fronty od Přibic po Uherčice. Tento úsek fronty byl následně obsazen jednotkami 760. divize, v jejichž řadách bojovaly dva prapory tzv. východních dobrovolníků, sestavené z Kavkazanů a Turkmenů.

Jednotky Rudé armády společně s jednotkami Rumunské královské armády postoupily v průběhu první poloviny dubna 1945 do prostoru jižně od Brna, kde si zejména po bojích u Rajhradu a Holasic zajistily dne 18. dubna bojové nástupiště v prostoru Syrovic, Bratčic a Mělčan.

Německá obrana, tvořená zde pouze slabšími jednotkami z frekventantů vojenských škol z Vyškova, výcvikovým praporem SS a Volkssturmem, se stáhla k obcím Ořechov, Tikovice a Ořechovičky. Zdejší návrší s kostelem Všem svatých skýtalo silný strategický bod, odkud bylo možné ostřelovat i Brno.

Odpoledne 18. dubna 1945 byl zahájen úspěšný útok vojsk na Ořechov; němečtí obránci se v noci stáhli do Ořechoviček a pak následujícího dne ještě dále severním směrem.

Večer 19. dubna dorazily však do Brna řádné německé posily, které ještě tentýž večer po ostřelování z raketových vrhačů zaútočily na ořechovské návrší, kde překvapily sovětské vojáky a z velké blízkosti přímo zničily některé jejich tanky T-34 a samohybná děla SU-100.

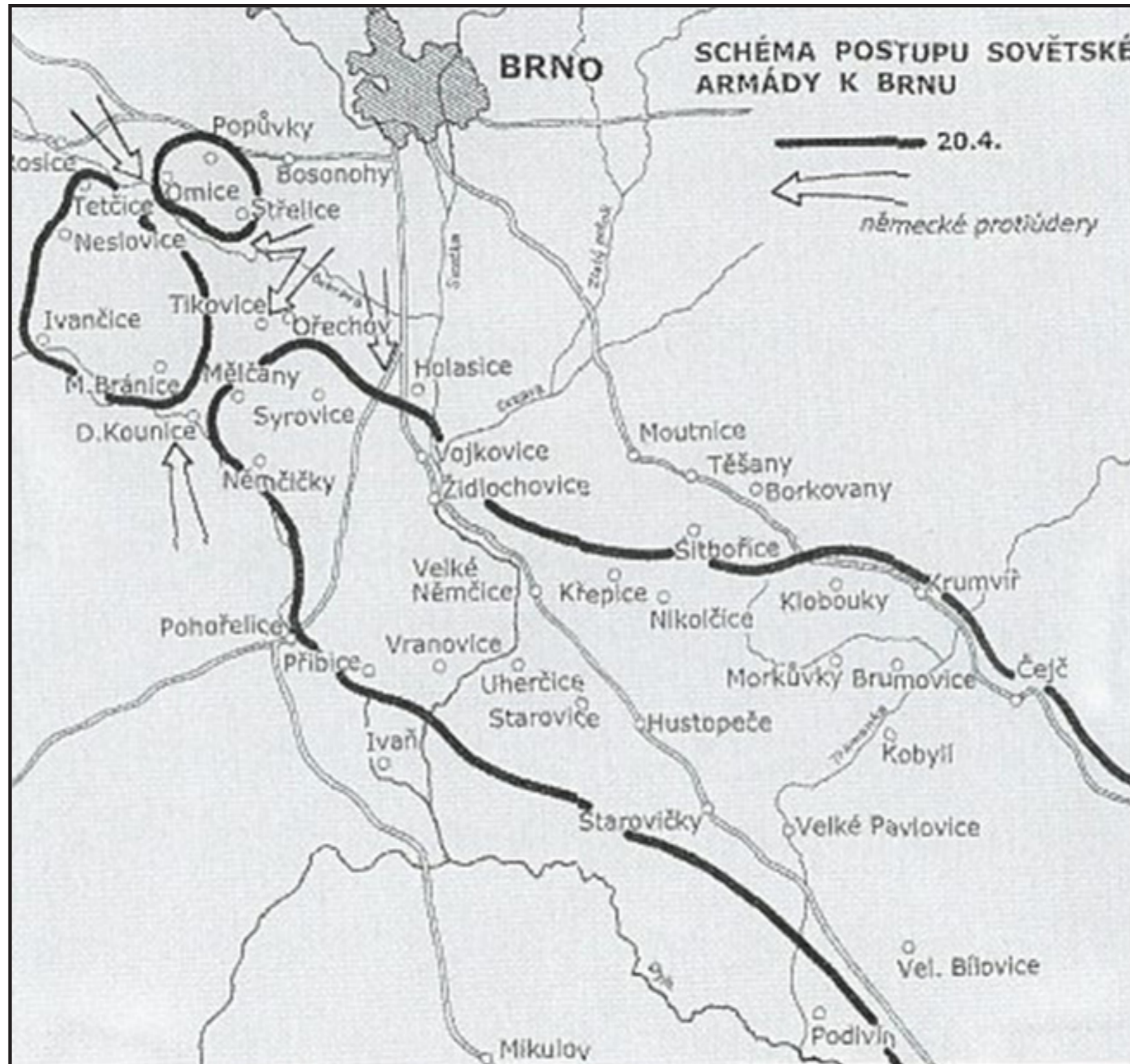
Stažená sovětská vojska začala poté ostřelovat ořechovské obce kat'ušemi, naopak německé jednotky podnikaly v následujících dnech přepady jižním směrem. Dne 22. dubna Sověti dosáhli silnice Ořechov – Hajany.

Ráno 23. dubna zaútočily sovětské tanky a kozáci na Ořechov, Tikovice a Silůvky. Již v předchozích dnech se ale některé sovětské jednotky dostaly přes Silůvky a Radostice až do Střelic, takže Němci byli 23. dubna v Ořechově obklíčení ze tří stran.

V noci na 24. dubna se z tohoto prostoru německá armáda začala přesouvat k Brnu, odpoledne toho dne již Ořechov, Tikovice a Ořechovičky obsadila Rudá armáda.

V bojových akcích zemřelo také 23 občanů Ořechova, Tikovic a Ořechoviček. V rámci bojů bylo v těchto třech obcích zničeno 189 domů, většina ostatních byla těžce poškozena, včetně kostela Všem svatých. Právě u něho, v místech nejtěžších bojů, byl po válce vybudován hřbitov vojáků i důstojníků Rudé armády a památník.

Bitva u Ořechova se stala největší tankovou bitvou na Moravě.

Bitva o Ořechov, 1945

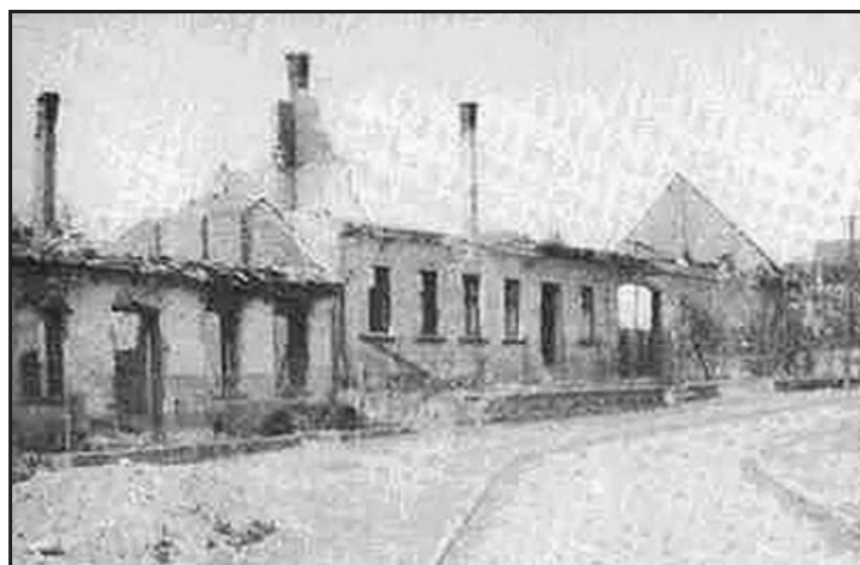

Sokolovna, Ořechov, 1945

kostel Věch svatých, Ořechov, 1945

dnešní Příčná ulice, Ořechov, 1945

fara a kostel Věch svatých, Ořechov, 1945

Ivan Mefod'jevič Managarov

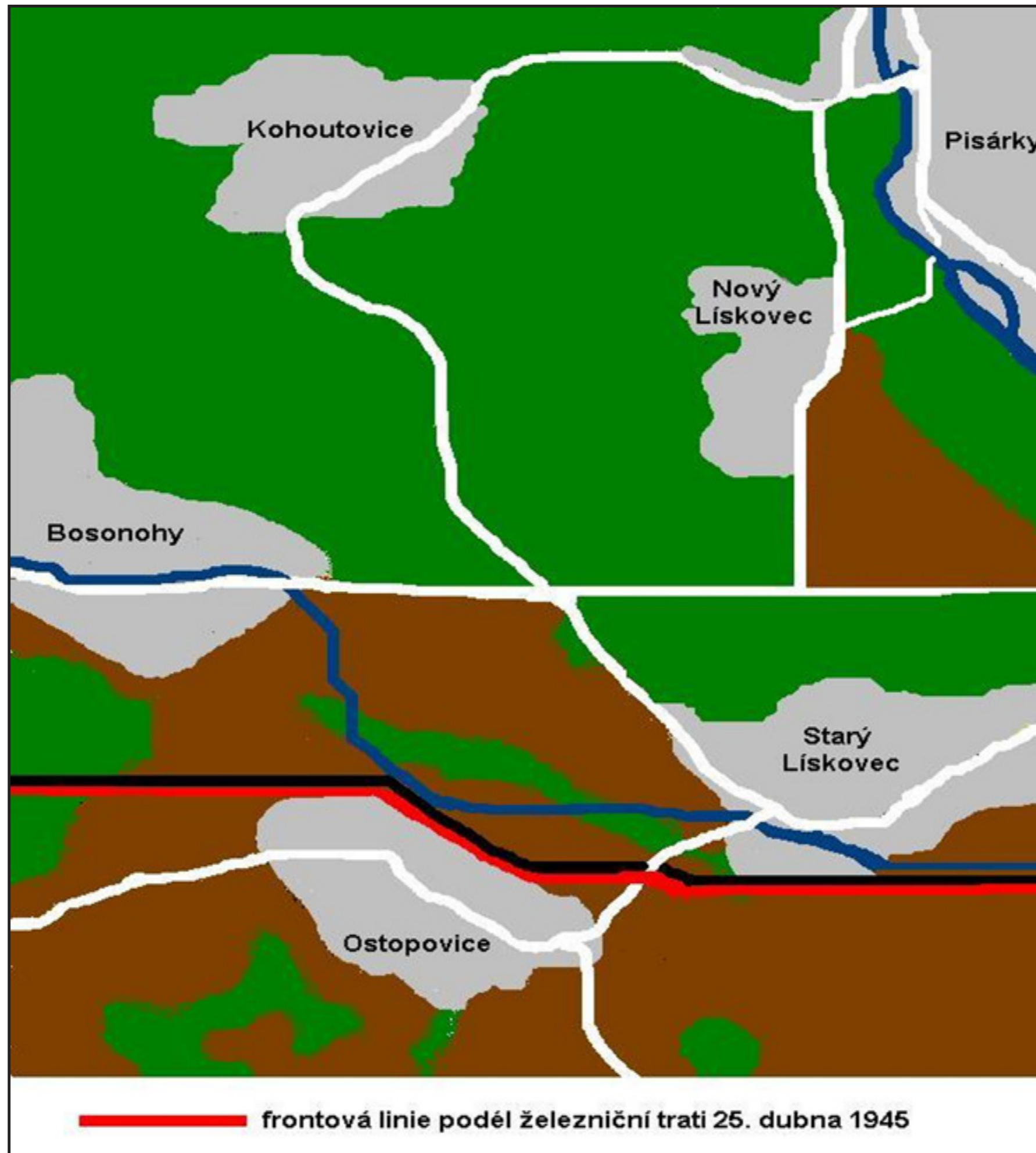
Issa Alexandrovič Plijev

Fjedor Grigorijevič Katkov

průchod německých zajatců obcí, Ořechov, 1945

OSVOBOZENÍ
NOVÉHO LÍSKOVCE

24. DUBEN – 25. DUBEN 1945

Bojující strany

 Svaz sovětských socialistických republik

 Rumunské království

Třetí německá říše

Velitelé

 Rodion Jakovlevič Malinovskij

 Ivan Alexandrovič Plijev

 Ivan Mefod'jevič Managarov

 Vasile Atanasiu

Ferdinand Schörner

Wolfgang Klaus Nehring

gen. Poel

Bojová síla

 359 000 mužů
365 tanků a samohybných děl
7 860 děl a minometů
637 letadel

250 000 mužů
120 tanků a děl
2 150 děl a minometů
150 letadel

Ztráty na životech

 30 Rudá armáda

4 místní občané, 37 koní

36 mužů

Po obsazení hlavních opěrných vojenských bodů a nástupišť dne 24. dubna 1945 skončila první část přímé operace spojenecké armády k osvobození města Brna. Útočila vojska 2. ukrajinského frontu maršála Malinovského, doplňované vojsky Rumunské královské armády. K útoku na Brno byly vyčleněny především sovětské jednotky 1. gardové jezdecko-mechanizované skupiny gen. por. I. A. Plijeva a 53. armády gen. por. A.V.Managarova spolu s 1. rumunskou armádou gen. Vasile Atanasia.

Prostor města bránila na straně Němců 1. pancéřová armáda pod vedení generála pancéřových vojsk W. K. Nehringa, soustředěná v jednom pancéřovém sboru, v jednom horském sboru, a pěti armádních sborech se zpětným odřadem „Olomouc“.

Od 18. dubna 1945 pak byla posílena jednotkami 8. armády „Ostmark“, hlavně jejího 72. armádního sboru, nazvaného později sbor pancéřových granátníků Feldherrenhalle.

V noci na 15. dubna 1945 vydalo německé vedení skupiny armád „Střed“ rozkaz ke zrušení pevnosti Brno a vojska z tohoto města měla obsadit svá obraná postavení před Brnem v rámci bitvy o Ořechov. Velitel pevnosti Brno gen. Poel začal ale tento rozkaz plnit velmi liknavě. Nicméně boje této bitvy trvaly přes týden. Německé úřady vydaly v reakci na výsledky bojů v okolí Brna v neděli 22. dubna 1945 v celém městě od 21:00 do 5:00 hodin zákaz vycházení a vyhlásily výjimečný stav.

Německá snaha zastavit blížící osvobození města se stále více ukazovala jako marná. To dokazoval i průnik tří sovětských tanků v noci z 23. na 24. dubna 1945 ve směru od Střelic, přes Bosonohy na Jihlavskou a Vídeňskou ulici. Jeden z nich dokázal proniknout až do Horních Heršpic, ale byl na zpáteční cestě u Starého Lískovce zničen. Jeho posádku zachránili místní občané.

Úterý 24. dubna 1945 se stalo velkým bojovým dnem pro přímé okolí Nového Lískovce. Po prudkých bojích byly za nemalé letecké podpory následně 25. dubna 1945 osvobozeny městské části Bosonohy, Starý Lískovec a večer také Bohunice.

Občané Nového Lískovce měli možnost všechny tyto boje v jejich okolí sledovat a živit tak naději, že se i pro ně již blíží osvobození od německé okupace a konec války.

Od Střelic a Troubska přes Ostopovice, Popůvky, Veselku a Bosonohy se přibližovala od rána středy 25. dubna 1945 vojska 10. gardové kozácké jezdecké divize, 4. gardového kubáňského jezdeckého sboru a 1. gardové jezdecko-mechanizované armády pod velením gen. por. I.A.Plijeva ke Kamennému vrchu.

Německá obrana, se zde rozmístila v několika liniích. Jednak to byly strategicky rozmístněné tanky, následované bunkry a palebnými hnízdy s kulomety a jednak zde sehrál svou úlohu i tvar terénu, který nahrával spíše obráncům.

Sovětská vojska postupovala vůči nepříteli kolem Palánkova mlýna a snažila se projít přes Kamenný vrch do Nového Lískovce. Boje byly těžké, ale obránci měli na udržení linie mizivou šanci. Po dopoledních prudkých bojích, především okolo bývalého hotelu Hubertus, se kolem poledne podařilo Kamenný vrch dobít. Německá obrana ale dokázala rozumně stáhnout svou techniku i vojáky a tvrdě bránila postup osvobozeneckých vojsk.

Nový Lískovec byl menší městskou částí zastavěnou 240 domy. Ve směru od Pisárek a Strážného vrchu (Schutzbergu) byl ohraničen ulicí Rybnickou, Obecní za kterou pokračovalo směrem k ulici Jihlavské několik domů, dále ulicí Pod Kamenným vrchem (dnes Úpatní), Palouk a Lesoparkem s rozhlednou za ozdravovnou.

Prvními osvobozenými místy se tak staly domy na ulici Pod Kamenným vrchem (dnes Úpatní) směrem od dnešní ulice Čtvrtě. Velmi prudké boje se odehrávaly o každý dům, či zahradu. Jejich důvodem bylo mimo jiné i získání času na neustálý přesun, především techniky a zařízení, německých obránců při ústupu do Pisárek a na Staré Brno. Velké boje se odehrály i v silně poškozené škole. Obsadili ji němečtí obránci a dlouho se v ní bránili. Nakonec jí ale museli také opustit. Byla ale silně poškozena, a to jak stavebně, tak i co se týkalo jejího vybavení.

Celý den ostřelovala německá děla a houfnice směr postupu útočících jednotek a snažila se je zastavit. Byla umístěna jako uzávěr podél ulice Rybnické a především u hotelu Schutzberg. Podporovala je palba i ze Špilberku a Žlutého kopce. Stejnou měrou odpovídala střelba sovětských jednotek, a tak došlo k silnému poškození domů v Novém Lískovci.

Tak, jak se končil den, pomalu ustávaly také boje v Novém Lískovci. Před večerem se z obce stáhly poslední německé jednotky a Nový Lískovec byl osvobozený. Německá obrana se musela stáhnout do Pisárek a na Staré Brno. Podařilo se ji na ústupu podminovat a vyhodit do vzduchu železný most přes řeku Svatku, čímž ztížila postup útočících vojsk. Ten se ale díky obětavosti místních lidí nezpomalil, protože postupující jednotky navedli do centra Brna údolím potoka Čertík a přes brod v řece Svatce.

Občané boje prožívali většinou uschováni ve sklepích svých domů, škol, nebo v bunkru vybudovaném ve stráni směrem k bohunické nemocnici.

Během náletů byl zcela zničen dům p. Kosmáka na rohu ulic Rybnická a Kluchova. Poškozeno těžce bylo 51 domů (např. hotel Schutzberg, německá škola, hotel Škoda). Lehce bylo poškozeno dalších 91 domů.

V této části Brna položilo, v rámci bojů za osvobození, život z řad sovětské armády:

Nový Lískovec	31 vojáků
Kohoutovice	1 voják
Starý Lískovec	13 vojáků
Bohunice	7 vojáků

Padlí vojáci byli prozatímně pochováváni na zahradách domů, u chodníků a jinde.

hotel am Schutzberg, Nový Lískovec, 1912

Nový Lískovec, 1912

škola a hospoda, Nový Lískovec, 1937

budova Sokolovny, Nový Lískovec

**dům p. Kosmáka po sovětském náletu
křižovatka ulic Rybnická a Kluchova, Nový Lískovec, 1945**

POMNÍK OBĚTEM

2. SVĚTOVÉ VÁLKY

RYBNICKÁ 2/01

BRNO – NOVÝ LÍSKOVEC

Pomník je určen jako připomínka obětí okupace a odbojářů z řad občanů Nového Lískovce, Starého Lískovce, Bohunic, Kohoutovic a příslušníků Rudé armády, kteří padli v osvobozovacích bojích v těchto městských částech Brna v roce 1945.

Koncem května 1945 vydal Městský národní výbor Brno nařízení, podle kterého měli být padlí sovětští vojáci na území města exhumováni a převezeni do společného hrobu na Ústřední hřbitov.

Občané Nového Lískovce ale chtěli své padlé vojáky pochovat u sebe, a tak byl v červnu 1945 založen Komitét při národním výboru pro výstavbu památníku na Strážním vrchu. Připojily se k němu i městské části Starý Lískovec, Bohunice a Kohoutovice. Tento návrh byl podpořen i místními národními výbory a především sovětským velitelem města Brna plk. Sotnikovem. Dne 2. srpna 1945 tak bylo ustavenou komisí vydáno k tomuto účelu stavebně-policejní povolení.

Od 7. srpna 1945 se začalo s brigádnickými pracemi na realizaci. Exhumaci těl vojáků pochovaných při domech a na různých místech městských částí prováděli místní občané pod dozorem čety Sboru dobrovolných hasičů. Celkem bylo na Strážní vrch svezeno 52 vojáků. Všichni byli uloženi do rakví a do čestného pohřebiště 16 x 14 m. Na něj bylo umístěno do pěti řad 25 žulových hranolů s osazením označení o 50 hrobech a uvedením jmen 17 ztotožněných vojáků.

Vedle pohřebiště byl umístěn památník ve tvaru pyramidy. Na jeho zbudování byly použity cihly ze zničeného Německého domu na dnešním Moravském náměstí. Dále zde byly umístěny mísy na tzv. řecký oheň a památník měla doplnit socha vojáka.

Výstavba měla být hrazena z finanční sbírky občanů, která vynesla 89 331 tehdejších korun. Ty byly uloženy na vázaném účtu u Spořitelny města Brna. Také bylo vybráno 500 kg drahých kovů na odlitek sochy. Bohužel spořitelna odmítla vklad vyplatit a barevné kovy se „ztratily“.

I přesto bylo dne 20. srpna 1945 pohřebiště (jako první v Brně) odhaleno za přítomnosti místních občanů, jednotek Rudé armády a Československé armády při malé slavnosti.

Památník byl odhalen 5. května 1946. Díky zvětrávání cihel na pyramidě památníku, bylo v roce 1957 rozhodnuto o jeho rekonstrukci. Pyramida byla obložena švédskou žulou a přibyla na ní pamětní deska se jmény odbojářů z městských částí. Dovnitř pyramidy se umístila tzv. časová schránka s dobovými materiály. Při této příležitosti převzala správu celého místa Technická a zahradní správa města Brna.

Další rekonstrukcí prošel celý areál v roce 2006 a správu převzal Odbor správy majetku Magistrátu města Brna.

Autorem pomníku a pohřebiště je JUDr. Hochman Bohumil. Narodil se 19. února 1909 v Praze, studoval ale v Brně na filozofii a právech Masarykovy university. Byl výtvarný samouk. Byl zatčen dne 1. září 1939 v rámci akce Albrecht der Erste a vězněn na Špilberku, v Dachau a Buchenwaldu. Bydlel v Brně na ulici Lipová 21. Zde 1. ledna 1950 zemřel.

Architektem pomníku a pohřebiště je Prof. Ing, arch. Kurial Antonín. Narodil se 22. září 1907 v Břeclavi. Studoval na odboru architektury České vysoké školy technické v Brně. Je držitelem mnoha ocenění, medailí i státního vyznamenání „Za vynikající práci“. Pracoval jako samostatný civilní architekt a v letech 1945 – 1974 jako profesor architektury na brněnské technice. Založil a vedl Archiv lidových staveb na Moravě a ve Slezsku. Bydlel v Brně na Pellicově ulici č. 1. Zemřel 5. února 1983.

**Na pohřebišti jsou podle Centrální evidence válečných hrobů
pod označením CZE–6203–13813, CZE–6203–31337 uloženy ostatky padlých vojáků:**

Antonov Semjon Stěpanovič	vojín	* 1910	† 27. 4. 1945
Belov Pavel Petrovič		* 1917, Nikolajevsk	† 3. 5. 1945
Bočkarev Alexandr Fjodorovič	starší seržant	* 1910	† 27. 5. 1945
Čabanov Andrejevič		* 1925	† 25. 4. 1945
Finagenov Petr Michajlovič	vojín	* 1925	† 26. 4. 1945
Galko Pavel Tarasovič	vojín		† 27. 4. 1945
Golovko Michail Antonovič	vojín	* 1920	† 26. 4. 1945
Kirilev Alexej			† 25. 4. 1945
Kirilov J. V.			† 25. 4. 1945
Kuzičenko Petr Petrovič	vojín	* 1910	† 27. 4. 1945
Lanickij Nikolaj			† 25. 4. 1945
Lukašenko Andrej Trofimovič		* 1924	† 27. 4. 1945
Mandrik Alexej Andrejevič	mladší seržant	* 1923	† 26. 4. 1945
Šumarov, kozák			† ? 4. 1945
Tjufanov Vasilij	svobodník	* 1926	† 26. 4. 1945
Vlasov Dmitrij Ivanovič	staršina		† 25. 4. 1945
Vorusinko Pavel			† 26. 4. 1945

Zbylých 35 pohřbených vojáků se nepodařilo identifikovat.

ZA SVOBODU A DŮSTOJNOST ČLOVĚKA
ZA ŠTĚSTÍ NÁRODA

1939 1945

NOVÝ LÍSKOVEC

DVOŘÁK	OLDŘICH
KLUCH	STANISLAV
KLUCH	FRANTIŠEK
KLUCH	VLADIMÍR
KLUCHOVÁ	FRANTIŠKA
PODSEDNÍK	VLADISLAV
ŠKODA	JINDŘICH
ZOUBEK	JOSEF

LÍSKOVEC

DUFEK	RUDOLF
JEMELKA	JOSEF
KLOBÁS	JOSEF
KROUPA	VLASTIMIL

BOHUNICE

JAROŠ	OLDŘICH
HAVELKA	LADISLAV
MORÁVEK	JOSEF
NEUŽIL	JAROSLAV
Dr. SOBOLA	ČESTMÍR
ŠVEC	STANISLAV
VŠETIČKA	BOHUSLAV

KOHOUTOVICE

FIALA	FERDINAND
GABRIEL	VÁCLAV
KOČMAN	MATĚJ
KUBÍČKOVÁ	ANTONIE
PIVODA	LEOPOLD

Prof. Ing, arch. Kurial Antonín

pohřebiště

Pohřebiště a památník, Nový Lískovec, 15. 5. 1948

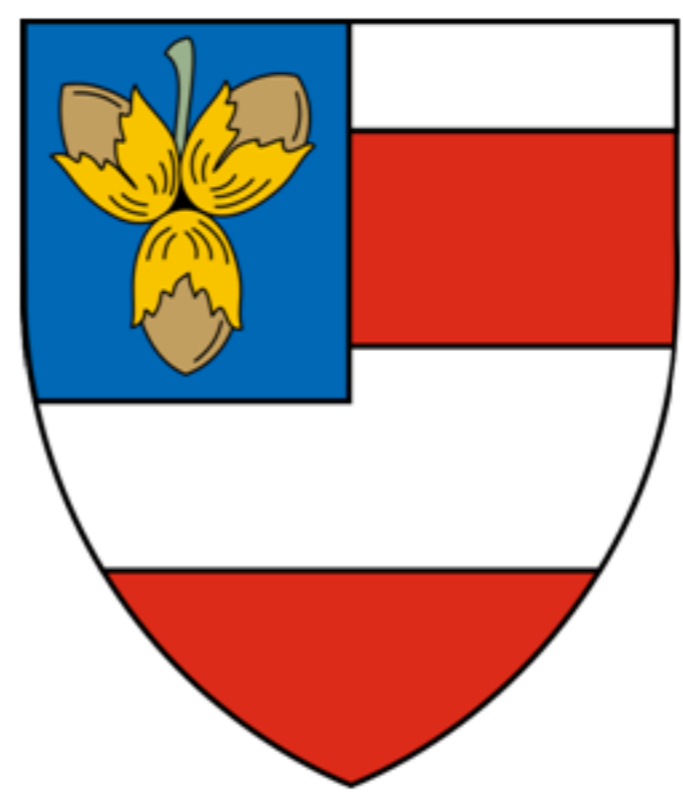
památník

O B Č Ā N Ě

—

N O V Ý L Í S K O V E C

DVOŘÁK Oldřich

* 13. listopadu 1923
Trenčín

† 9. července 1942
Radošovice u Skalice

- česká národnost
- bydlel - Trenčín (1923 – 1937), Žilina (1937 – 1939)
- po 15. březnu 1939 bydlí na Rybnické 15, Brno – Nový Lískovec
- vystudoval pět tříd obecné školy v Trenčíně
- reálné gymnázium začal studovat v Žilině, pokračoval po přestěhování v Brně
- 24. ledna 1940 bez rozloučení odchází z domu rodičů a v oblasti Javorníků přechází hranice na Slovensko
- pokračuje tzv. Balkánskou cestou přes Maďarsko a Bělehrad do Bejrútu, odkud jede dne 15. března 1940 lodí „La Patria“ do Francie, kam dorazí 4. dubna 1940
- projde zde vojenským výcvikem a evakuuje se dne 7. července 1940 do Anglie
- zajímal se o radiotelegrafii a je přidělen k radiologické jednotce
- 27. dubna 1942 ve 20:57 odlétá po speciálním výcviku z Anglie do Protektorátu Čechy a Morava. Vysazen je po půlnoci 28. dubna 1942 na Křivoklátsku u obce Požáry, s penězi, dvěma pistolemi a průkazem na jméno Dražil Oldřich, jako jediný člen československého vojenského výsadku Steel
- bojový úkol: člen skupiny radistů Úvod (vysílání z Prahy a Cerhovic)
podpora výsadkové skupiny Silver A pod velením kpt. Bartoše
podpora odbojových vysílaček (skupina Silver A, Tři králové)
- 30. června 1942 je Němci zničena vysílačka Úvod, Cerhovice - Dvořák uniká do Prahy a pak k rodičům (železničáři Janu Dvořákovi, Karle Dvořákové (Wolfanové) do Brna. Měl dva starší bratry a sestru Štefánii Kurandovou vdanou v Žilině.
- někdy po 3. červenci 1942 se rozhoduje odejít opět přes Slovensko do Anglie
- z Brna odchází do Strážnice a přejde hranice u Skalice
- po zbytečné přestřelce s hajným Alojzem Chocholáčkem je během zátahu policie a gardistů zastřelen
- 1945 vyznamenán Československým válečným křížem 1939 in memoriam a Československou vojenskou pamětní medailí se štítkem F-VB in memoriam

KLUCH Stanislav

* 6. května 1891

Zahrádka, Ledec n. Sázavou

† 29. května 1942

Kaunicovy koleje, Brno

- česká národnost
- vyrostl na Vysočině
- v roce 1914 voják rakousko-uherské armády, 12. Zeměbranecký pěší pluk
- 4. července 1916 byl v Kolkách zajat
- 1. srpna 1916 Darnica – hlásí se do československých legií v Rusku
- 3. srpna 1916 jako voják zařazený k 1. střeleckému pluku
- 2. února 1920 demobilizován v hodnosti vojín
- po návratu do vlasti se dostal do Špiklice u Šumperka
- v roce 1924 již bydlel s rodinou v Brně na Jesuitské ulici č. 13
- manželka: Františka Winterová * 5. února 1900 — † 29. května 1942
Hrabenov u Šumperka Kaunicovy koleje, Brno
- děti: František Kluch * 10. února 1922 — † 12. června 1942
Špiklice u Šumperka Kaunicovy koleje, Brno
- Vladimír Kluch * 16. prosince 1924 — † 30. května 1942
Špiklice u Šumperka Kaunicovy koleje, Brno
- Eliška Kluchová * 1924 —
Brno, Mohelnice
- Stanislav Kluch * 1932 —
Brno, Mohelnice
- po roce 1939 se zapojil a podílel na odbojářské činnosti
- od 10. září 1941 do 12. května 1942 se podílel na poskytování pomoci výsadku S-1 / R, především osobě Františka Ryše, kterého přechovával ve svém bytě.
- docházel a za války bydlel v domě u příbuzných – rodiny Winterových, na rohu ulice Raisové a Rybnické v Novém Lískovci
- následně po zatčení Františka Ryše byl zatčen
- v Zápise popravených v Brně je veden pod číslem 2175 ch

KLUCHOVÁ Františka

* 5. února 1900
Hrabenov u Šumperka

† 29. května 1942
Kaunicovy koleje, Brno

- česká národnost
- vyrostla v rodné vsi
- v roce 1924 již bydlela s rodinou v Brně na Jesuitské ulici č. 13
- vdaná
- žena v domácnosti

- manžel:	Stanislav Kluch	* 6. května 1891	—	† 29. května 1942
		Zahrádka		Kaunicovy koleje, Brno
- děti:	František Kluch	* 10. února 1922	—	† 12. června 1942
		Špiklice u Šumperka		Kaunicovy koleje, Brno
	Vladimír Kluch	* 16. prosince 1924	—	† 30. května 1942
		Špiklice u Šumperka		Kaunicovy koleje, Brno
	Eliška Kluchová	* 1924	—	
		Brno, Mohelnice		
	Stanislav Kluch	* 1932	—	
		Brno, Mohelnice		

- po roce 1939 se podílela na odbojářské činnosti
- od 10. září 1941 do 12. května 1942 poskytovala pomoc výsadku S-1 / R, a to pak především osobě Františka Ryše, který bydlel v jejich bytě.
- docházela a za války bydlela v domě u příbuzných – rodiny Winterových, na rohu ulice Raisové a Rybnické v Novém Lískovci
- po zatčení Františka Ryše byla následně její rodina kromě nejmladšího syna zatčena
- v Zápise popravených v Brně je vedena pod číslem 2175 g

KLUCH František

* 10. února 1922
Špiklice u Šumperka

† 12. června 1942
Kaunicovy koleje, Brno

- česká národnost
- vyrostl v rodné vsi
- v roce 1924 již bydlel s rodiči v Brně na Jesuitské ulici č. 13
- byl svobodný
- pracoval po vyučení, jako strojní zámečnick ve Zbrojovce, Brno

- rodiče:	Stanislav Kluch	* 6. května 1891	—	† 29. května 1942
		Zahrádka		Kaunicovy koleje, Brno
	Františka Winterová	* 5. února 1900	—	† 29. května 1942
		Hrabenov u Šumperka		Kaunicovy koleje, Brno
- sourozenci:	Vladimír Kluch	* 16. prosince 1924	—	† 30. května 1942
		Špiklice u Šumperka		Kaunicovy koleje, Brno
	Eliška Kluchová	* 1924	—	
		Brno, Mohelnice		
	Stanislav Kluch	* 1932	—	
		Brno, Mohelnice		

- po roce 1939 se zapojil a podílel na odbojářské činnosti
- od 10. září 1941 do 12. května 1942 se podílel na poskytování pomoci výsadku S-1 / R, především osobě Františka Ryše, který bydlel v jejich bytě.
- docházel a za války bydlel v domě u příbuzných – rodiny Winterových, na rohu ulice Raisové a Rybnické v Novém Lískovci
- po zatčení Františka Ryše byla následně jeho rodina kromě nejmladšího bratra zatčena
- v Zápise popravených v Brně je veden pod číslem 2333 h

KLUCH Vladimír

* 16. prosince 1924
Špiklice u Šumperka

† 30. května 1942
Kaunicovy koleje, Brno

- česká národnost
- vyrostl v rodné vsi
- v roce 1924 již bydlel s rodiči v Brně na Jesuitské ulici č. 13
- byl svobodný
- studoval Obchodní akademii, Brno

- rodiče:	Stanislav Kluch	* 6. května 1891	—	† 29. května 1942
		Zahrádka		Kaunicovy koleje, Brno
	Františka Winterová	* 5. února 1900	—	† 29. května 1942
		Hrabenov u Šumperka		Kaunicovy koleje, Brno
- sourozenci:	František Kluch	* 10. února 1924	—	† 12. června 1942
		Špiklice u Šumperka		Kaunicovy koleje, Brno
	Eliška Kluchová	* 1924	—	
		Brno, Mohelnice		
	Stanislav Kluch	* 1932	—	
		Brno, Mohelnice		

- po roce 1939 se zapojil a podílel na odbojářské činnosti
- od 10. září 1941 do 12. května 1942 se podílel na poskytování pomoci výsadku S-1 / R, především osobě Františka Ryše, který bydlel v jejich bytě.
- docházel a za války bydlel v domě u příbuzných – rodiny Winterových, na rohu ulice Raisové a Rybnické v Novém Lískovci
- po zatčení Františka Ryše byla následně jeho rodina kromě nejmladšího bratra zatčena
- v Zápise popravených v Brně je veden pod číslem 2186 k

PODSEDNÍK Vladislav

* 31. července 1898

Lomy, okr. J. Hradec

† 3. března 1943

Frankfurt n. Mohanem

- česká národnost
- studoval na brněnské vyšší průmyslové škole, obor stavitelský
- 1. světová válka, poručík 14. střeleckého pluku
- v říjnu 1918 byl u Monte Grappa zajat
- 25. října 1918 v Citadelle podal přihlášku do československých legií
- 19. listopadu 1918 byl v hodnosti podporučík zařazen k zákopovému praporu
- 31. prosince 1919 vyřazen z legií od 2. ženijního pluku v hodnosti nadporučík
- po návratu do vlasti se účastní bojů na Slovensku proti Maďarům. Po ukončení slouží u francouzské divize v Nových Zámcích.
- 1920 slouží jako nadporučík u 2. ženijního pluku v Kroměříži
- 1923 služba u 4. ženijního pluku v Bratislavě
- 1928 služba jako kapitán, štábní kapitán u 3. ženijního pluku v Komárně
- 1933 služba jako velitel světlometné roty u 4. ženijního pluku v Bratislavě
- 1935 služba jako velitel praporu u 6. Ženijního praporu
- 1937 služba jako major u ZVV v Bratislavě do vzniku Slovenského štátu
- březen 1939 stěhuje se na Šmalovu ulici 45, Brno
- pracuje, jako vrchní aktuárský tajemník hospodářské správy České vysoké školy technické v Brně
- květen 1939 zapojen do odbojové organizace Obrana národa, skupina Brno – západ, úsek vnitřní Brno, velitel úseku (praporu) a spolupracuje s buňkou v Novém Lískovci
- 6. prosince 1939 zatčen Gestapem
- vězněn na Sušilových kolejích – místnost 85
- od 6. května 1940 vězení Kaunicovy koleje, dveře 36 b
- od 6. června 1940 trestnice Kletschastrasse (Wroclaw) v Polsku
- od 7. září 1940 věznice Jugend – Gefangniss, Wohlau
- od března 1941 trestnice Diez
- posléze převezen na oddělení A 44 trestnice Preungesheim, Frankfurt nad Mohanem, kde byl popraven

ŠKODA Jindřich

* 28. března 1908
Český Herálec

† 13. března 1943
Osvětim

- česká národnost
- vyrostl v Brně
- vychodil zde obecnou i měšťanskou školu
- studoval i na brněnském učitelském ústavu, který zakončil maturitou
- po maturitě učil na obecní škole v Albrechticích
- 1935 nastoupil, jako řídící učitel, do obecní školy v Návsi pod Stožkem u polských hranic
- po záboru sudet učil na obecní škole v Archlebově
- po vypuknutí války byl přeložen, jako řídící učitel obecné školy Labuty u Kyjova
- přes svého dlouholetého kamaráda a kolegu učitele v Novém Lískovci, pana Josefa Zoubka, se aktivně zapojil do odbojové organizace Obrana národa
- 23.června 1942 byl přímo z výuky ve třídě zatčen a odvezen Gestapem
- byl vězněn ve věznici gestapa v Kaunicových kolejích v Brně
- 8. prosince 1942 byl odvezen transportem z Brna do koncentračního tábora Osvětim v Polsku
- byl zatčen, jako statný muž, ale věznění mu rychle ubralo síl. Nelidské podmínky v koncentračním táboře mu rychle a velmi podstatně podlomily zdraví, až zemřel
- uvedené datum úmrtí obdržela jeho manželka, ale na kolik je přesné, není jisté

pomník v Labutech

ZOUBEK Josef

* 3. srpna 1889
Otrokovice

† 29. března 1943
Waldheim

- česká národnost
- domovská obec Hluk, okr. Uherské Hradiště
- 1914 – 1917 bojoval jako rakousko-uherský voják na ruské frontě
- byl zajat ruskou armádou
- 26. července 1917 se přihlásil do československých legií
- 28. července 1917 v hodnosti podporučík zařazen k 12. střeleckému pluku
- 14. září 1920 vyřazen od své jednotky do civilu v hodnosti poručík
- podzim 1920 návrat z Ruska do Československa
- pravděpodobně v listopadu 1922 svatba
- manželka: Anna Nopová
- děti: Milan Zoubek

* 1. února 1922 – † 21. srpna 1990
Nedakonice Pardubice
úspěšný atlet

Zora Vaníčková (Zoubková)

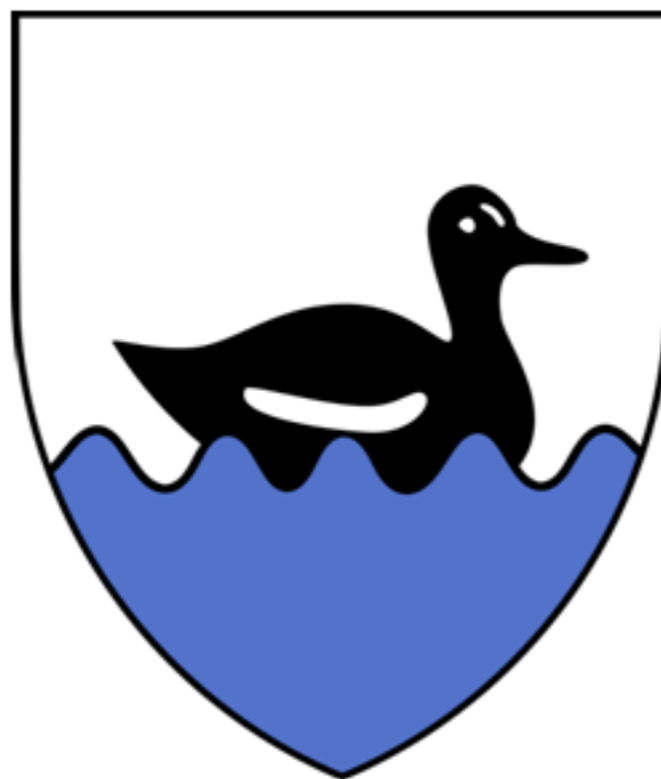
* 1930

- od roku 1925 působil jako řídící učitel na obecní škole v Novém Lískovci
- od září 1939 velitel v odbojové organizaci Obrana národa, skupina Brno – západ, úsek (prapor) Lískovec
- nejvyšší dosažená vojenská hodnost – štábní kapitán Československé armády
- 2. února 1940 na základě nalezených seznamů příslušníků Obrany národa zatčen
- věznice Špilberk, Brno
- věznice Malá pevnost, Terezín, okr. Litoměřice
- káznice Waldheim, Sachsen, Německo

O B Č Ā N Ě

—

S T A R Ý L Í S K O V E C

DUFEK Rudolf

* 21. září 1920

Veverské Knínice

† 26. března 1943

Wroclaw

- česká národnost
- chodil do obecní školy ve Veverských Knínicích
- 1932 – ve 12 letech po rozvodu rodičů stěhuje s matkou do Čebína
- vyučil se zámečníkem na škole v Drásově pro firmu Ergon, Brno
- po odchodu z Veverských Knínic zpřetrhal pouta se svými kamarády – výjimku tvořil pozdější spoluodbojář Karel Mazourek
- 1935 stíhán policií za rozšiřování komunistických letáků
- 1939 začal pracovat v Komunistickém svazu mladé generace a protinacistickém odboji
- stal se blízkým spolupracovníkem Marie Kudeříkové
- 1941 pracoval v kotlárně První brněnské strojírny
- srpen 1941 – zatčen brněnským gestapem na pracovišti – podařilo se mu ale při eskortování utéct
- ukrývá se u odbojářů
- 29. listopadu 1941 zatčen brněnským gestapem
- uvězněn v Kaunicových kolejích v Brně
- po výsleších a věznění byl odvezen transportem z Brna do věznice Kletschaustrasse 31, Wroclaw/Breslau v Polsku
- stanul před Zemským soudem a byl odsouzen k trestu smrti
- v 18:30 hodin popraven společně s dalšími odbojáři (Marie Kudeříková) zastřelením, jako první v pořadí

úryvek slov z dopisu matce před popravou:

„Nelituji obětovat svůj život za svoje přesvědčení.
Jsem hrdý na svoji smrt, vždyť umírám jako muž.“

JEMELKA Josef

* 7. března 1910

Tučín u Přerova

† 13. listopadu 1941

Brno

- česká národnost
- vyrostl v rodině zemědělských hospodářů
- chodil do obecní školy v Želatovicích
- v první polovině 30. let 20. století se usazuje v Brně
- bydlí a nastupuje jako pomocník i učedník do mlýna Aloise Lančíka mezi Ostopovicemi, Bosonohami a Starým Lískovcem
- díky svým schopnostem se brzy vyučil a stal mlynářem
- oženil se s dcerou majitele mlýna – Růženou Lančíkovou
- měl dvě dcery – Evu a Antonii
- před rokem 1939 převzal od tchána mlýn
- sžil se s vesnicí, rád zašel mezi sousedy, hrál šachy a věnoval se aktivně myslivosti
- po německém obsazení Československé republiky v březnu 1939 se zapojuje okamžitě do odboje proti okupaci
- jeho odbojovým úkolem je zlehčování silného omezení spotřeby potravin – mouky
- tajně mlel lidem z jejich nepřihlášených zásob žita a pšenice mouku
- od konce žní roku 1941 mlel i tajně v noci
- riskoval tak nejen svůj život, ale i celé rodiny
- v úterý 28. října 1941 proběhla v jeho mlýně náhlá kontrola německých úřadů, při které byl zatčen gestapem
- byl uvězněn ve věznici gestapa – Kaunicovy koleje Brno
- po výsleších stanul před Stanným soudem
- pro iniciativu hospodářského odboje byl odsouzen k trestu smrti
- popraven byl zastřelením
- 1945 mu prezident republiky udělil Československý válečný kříž 1939 – in memoriam
- 1946 byla ulice Na honech přejmenována na Jemelkovu

KLOBÁS Josef

* 5. února 1914

Brno – Starý lískovec

† 10. února 1943

Frankfurt nad Mohanem

- česká národnost
- vyrostl v Brně v rodině Josefa a Anny Klobásových
- ulice Velká strana, kde se svou rodinou bydlel, nese od roku 1946 jeho jméno
- chodil do obecní školy ve Starém Lískovci
- 1934 maturoval na 1. reálném gymnáziu v Brně
- po maturitě vstoupil do Československé armády – Pěší pluk 7 „Tatranský“, II. pěší prapor Parkán
- 1936 přijatý ke studiu na Vojenské akademii Hranice na Moravě
- 1937 zakončil vojenskou akademii v hodnosti poručík pěchoty
- služebně přidělen k jednotce Pěší pluk 40 (SV Frýdek), pravděpodobně I. polní prapor (SV – D. Lomná)
- 1937 absolvoval zvláštní vojenský výcvikový kurz
- 1937 Hraničářský pluk 19 (SV – Žamberk), I. hraničářský prapor (SV – Těchonín) v Orlických horách
- konná službu jako pobočník velitele u pplk. Navary
- říjen 1938 přeložen – Horský pluk č. 1 (SV – Dolný Kubín) pravděpodobně I. polní prapor, jako velitel roty
- po likvidaci Československé armády v březnu 1939 přidělen k Politické správě Židlochovice, jak adjunkt
- zapojuje se okamžitě do odboje proti okupaci Československa
- od března 1939 člen odbojové organizace Obrana národa, skupina Brno – západ, úsek Lískovec
- jeho odbojovým úkolem je organizace úseku pro přípravu celonárodního povstání
- na konci roku 1939 dostal rozkaz k odchodu do zahraničí – jeho přechod přes hranice se nezdařil
- po krátké době ukrývání se vrací domů do Starého Lískovce
- navazuje na organizační práci – shromažďování a distribuce zbraní odbojářům
- 26. března 1940 zatčen Gestapem v Mělčanech
- byl vězněn ve věznici gestapa – Sušilovy koleje Brno
- po výsleších byl odvezen transportem z Brna do věznice Wroclaw/Breslau k Lidovému soudu
- vězněn dále ve věznicích Mírov, Diez a Frankfurt nad Mohanem
- popraven zastřelením
- 1945 mu byl udělen Československý válečný kříž 1939 – in memoriam

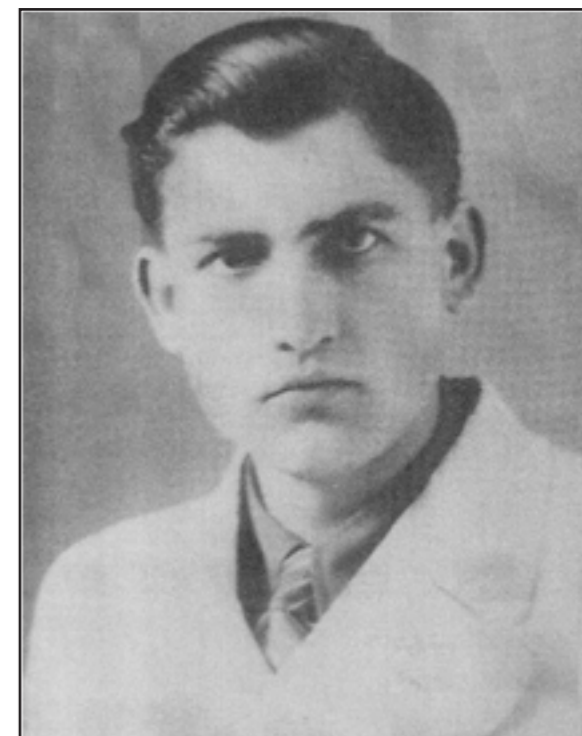
KROUPA Vlastislav

* 3. března 1920

Brno – Bosonohy

† 27. dubna 1944

Wroclaw

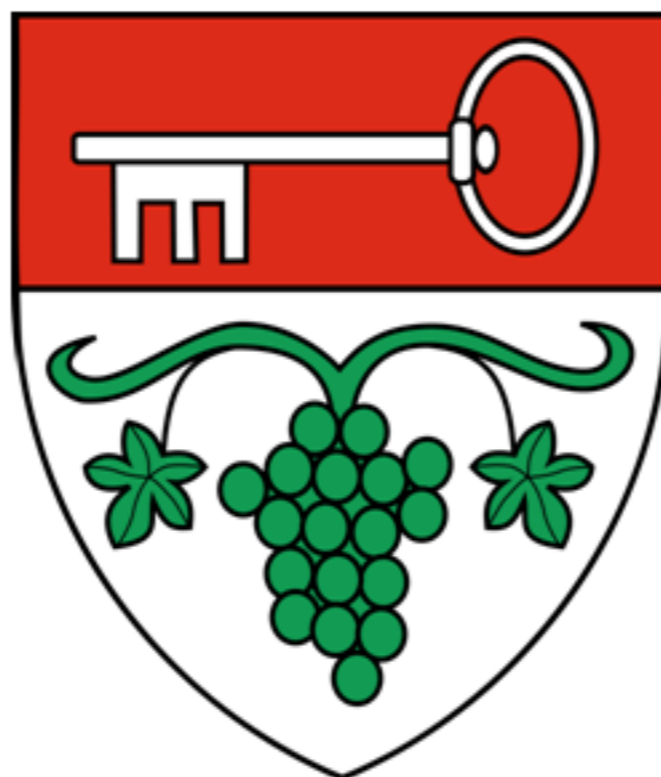

- česká národnost
- vyrostl v Brně
- chodil do obecní školy v Bosonohách
- studoval na obchodní akademii v Brně
- po maturitě dělal redaktora v Lidových novinách
- 1937 se s rodiči a bratrem Františkem přestěhoval do Starého Lískovce na Meznou (dnes Kroupovu) ulici
- zakládal Junák ve Starém Lískovci
- 1939 po vypuknutí 2. světové války zakládá s přáteli ze skautského hnutí a dalšími mladými lidmi novou odbojovou organizaci v okolí Brna – Hnutí slovanské domoviny
- měla až 200 členů, kteří se podíleli na diverzní majetkové činnosti, tištění a distribuci letáků, ale i podpoře dalších odbojových akcí. Vydávali měsíčník Pochodeň slovanstva
- od dubna 1942 vinnou zrádce Miloše Krejčího, spolupracujícího s Gestapem, docházelo k zatýkání členů organizace a jejímu rozpadnutí. Zatčeno bylo 67 lidí
- zatčen 16. listopadu 1942
- byl vězněn ve věznici gestapa v Kaunicových kolejích v Brně
- 14. srpna 1943 po výsleších a věznění byl odvezen transportem z Brna do věznice Kletschastrasse 31, Wroclaw/Breslau v Polsku k soudu
- 19. ledna 1944 stanul před Lidovým soudem
- s dalšími šesti předními odbojáři byl odsouzen k trestu smrti a popraven

úryvek slov z dopisu před popravou:

„Umírám jako voják lepšího zítřka. Lituji, že nemám ještě jeden život, který bych mohl obětovat své drahé vlasti.“

OBČANÉ
—
BOHUNICE

JAROŠ Oldřich

* 4. dubna 1913
Brno

† 4. dubna 1945
Dunkerque

- česká národnost
- vyrůstal od narození Bohunicích
- chodil do obecní školy Bohunice
- 1932 se po rozvodu rodičů stěhuje s matkou do Čebína
- 1939 odešel přes Polsko do zahraničního odboje
- vojenská hodnost četař
- padl jako příslušník 1. Československé obrněné brigády

HAVELKA Ladislav

*** 15. září 1900**

Brno

† 22. července 1942

Mauthausen

- česká národnost
- narodil se v Bohunicích, na ulici Brněnská č. 45
- studoval na brněnském reálném gymnáziu
- po maturitě absolvoval učitelský kurz při Učitelském ústavu na Poříčí
- nastoupil jako učitel na Valašsko
- naposledy učil coby řídící učitel na obecní škole v Květné
- 1940 – udání, že jako radioamatér spolupracuje se skupinou v okrese Uherské Hradiště, která měla vysílačku
- následovalo jeho zatčení Gestapem Brno
- převezen a uvězněn do věznice v Sušilových kolejích, Brno
- návštěva jeho otce nebyla dovolena
- po výsleších a věznění stanul před soudním dvorem
- byl odsouzen ke ztrátě občanských práv a v souladu s nařízením říšského protektora Reinharda Heidrycha odeslán na práci v koncentračním táboře Mauthausen
- zde na základě útrap a tvrdé práce zemřel
- na jeho počest dostala bohunická ulice Brněnská jméno Havelkova

MORÁVEK Josef

* 8. srpna 1888

Brno

† 7. srpna 1941

Jena

- česká národnost
- bohunický rodák, který vyrůstal na Hraničkách č. 13
- od studentských let byl nadšený sokol – cvičil žactvo
- byl vystudovaný učitel
- po studiu nastupuje jako učitel a později řídící učitel do obecní školy v Horních Heršpicích
- byl členem místního výboru Národní jednoty pro jihozápadní Moravu
- 15. března 1939 – nacisté mu odebrali klíč od školy
- po protestech jej dostal zpět a směl učit
- květen 1939 – návštěva Gestapa Brno u něj doma – dotaz na existenci zbraní
- po prohlídce byla zaevidována pouze vzduchovka
- byl převezen do školy a následně do sídla NSDAP v Horních Heršpicích (německá hospoda)
- zde proběhl výslech a dokazování k jeho činnosti v Sokolu a musel přeložit svůj projev ze školní besídky
- byl převezen na Gestapo Brno a po dalším tamním výslechu propuštěn domů
- od této chvíle byl evidován Gestapem na Listině podezřelých osob
- 1. září 1939 zatčen brněnským gestapem přímo ve škole v rámci akce Albrecht der Erste
- nebyl vyslýchán a ani mu nebyl sdělen důvod jeho zatčení
- krátce vězněn v Brně ve věznici Špilberk
- následně byl transportem odvezen do německých koncentračních táborů Dachau a později Buchenwald
- jaro 1941 – prodělal těžký zápal plic s následným hnisavým zánětem pohrudnice
- byl v beznadějném fyzickém stavu a vysílení podvýživou převezen na univerzitní kliniku do Jeny
- rodina obdržela přípis z 8. srpna 1941, v němž je uvedeno, že zemřel 7. srpna 1941 v 19:30 hodin
- na jeho počest bylo náměstí 1. Května přejmenováno na Morávkovo náměstí

NEUŽIL Jaroslav

* 15. září 1898

Brno

† 6. dubna 1945

Stein

- česká národnost
- vyrůstal v Bohunicích, kde se narodil
- vyučil se v Brně řezníkem a později vlastnil vlastní řeznictví na ulici Veverčí v Brně
- byl angažovaným sokolem
- jaro 1939 se zapojil do odbojové organizace Obrana národa
- často jezdil na ústředí této organizace do Prahy
- netušil, že organizace je prozrazena
- 14. duben 1940 – po návratu z Prahy je na Hlavním nádraží zatčen brněnským gestapem
- vězněn ve věznici Brno – Špilberk, kde nějakou dobu působil, jako vězeňský kuchař
- po čase byl odvezen transportem z Brna do Norimberku v Německu
- stanul před soudem a byl odsouzen na 10 let do vězení
- trest měl vykonávat ve věznici Stein v Rakousku
- jednou za tři měsíce jej zde mohl navštívit jeho rodina
- těsně před koncem války dalo velení věznice zvláštní příkaz otevřít vězení, skladiště s oblečením a nechalo vězně uprchnout. Řada z nich tuto možnost využila ve snaze dostat se do Švýcarska. Následně bylo velením povoláno vojsko a po obsazení věznice, byl každý mimo ni zastřelen. Z 2000 uprchlých vězňů bylo zabito 1200, mezi nimi i Jaroslav Neužil.
- 1946 – vyznamenan Československým válečným křížem, in memoriam
- ulice Sad svobody byla přejmenována na Neužilovu

JUDr. SOBOLA Čestmír

*** 19. června 1906
Brno**

**† 2. května 1945
Lazce u Olomouce**

- česká národnost
- vyrůstal od narození v Bohunicích
- promoval na Právnické fakultě, Masarykovy university, Brno v roce 1933
- pracoval jako policejní úředník v Brně , později jako komisař Okresního úřadu v Přerově
- 1. března 1941 – zatčen olomouckým gestapem na pracovišti, za udělení povolení k vystavení busty místního
- faráře ve výloze úřadu, po úmrtí v koncentračním táboře
- 23. Května 1941 po několika měsících ve vězení v Olomouci a Brně převezen do koncentračního tábora Dachau v Německu a později do věznice v Kolíně nad Rýnem
- červen 1944 propuštěn a vrací se do Přerova
- neustále je pod dohledem olomouckého gestapa
- 1. května 1945 dostal pověření převzít Okresní úřad v osvobozeném Přerově
- ve večerních hodinách díky posilám SS z Olomouce město obsadili opět Němci
- bylo vyhlášeno stanné právo
- 2. května 1945 v 6:00 hodin byl za účast na povstání opět zatčen olomouckým Gestapem a odvezen před Okresní soud v Přerově
- po 17 hodinovém výslechu s nelidským mučením byl na osobní rozkaz říšského protektora Karla Hermana Franka v noci převezen na vojenskou střelnici Lazce u Olomouce
- zde vykopal s 22 vězni jámu a do ní byli všichni po zastřelení do týla zahrabáni
- po osvobození byl dodatečně pochován na hřbitově v Přerově
- ulice Na pískové cestě byla přejmenována na Sobolovu

ŠVEC Stanislav

* ?

Brno

† 1945

Flossenbürg

- česká národnost
- pracoval jako člen protektorátní police v Praze
- během 2. světové války zatčen gestapem za odbojovou činnost
- převezen do koncentračního tábora Flossenbürg v Německu
- zemřel krátce před osvobozením tábora

VŠETIČKA Bohuslav Dimitrij

* 25. září 1893
Náchod

† 19. srpna 1942
Berlín

- česká národnost
- vystudoval Technickou vojenskou akademii v rakouském Mödlingu – poručík dělostřelectva
- srpen 1914 – odchází se 4. Polním dělostřeleckým plukem na východní frontu
- 11. září 1914 – ruské zajetí
- 15. srpna 1916 přihlášení do Československé legie v Rusku
- 25. srpna 1916 v hodnosti poručík přiřazen ke 2. dělostřelecké divizi
- vystřídal několik velících postů u dělostřeleckých jednotek
- leden 1919 – v hodnosti podplukovníka funkce náčelníka štábu velitele Československého armádního sboru
- 1920 - návrat domů z Vladivostoku lodí Prezident Grant v hodnosti plukovník
- velitel 25. dělostřelecké brigády
- absolvoval generálský kurz a od roku 1928 brigádní generál
- 1930 – velitel dělostřeleckého učiliště Olomouc
- 1933 velitel dělostřelectva III. sboru, Brno
- 1937 velitel 15. dělostřelecké divize, Trenčín
- březen 1939 civilní pracovník Zemského úřadu, Brno – bydlí v ulici Na lánech 40
- duben 1939 začíná odbojovou činností
- léto 1939 – velitel odbojové organizace Obrana národa na Moravě
- listopad 1939 – zatýkání brněnského gestapa – odchází se ukrývat do Prahy
- 29. února 1940 zatčen v Brně gestapem
- uvězněn v Sušilových kolejích v Brně
- červen 1940 – po výsleších a věznění byl odvezen transportem z Brna do věznice Kletschastrasse 31, Wroclaw/Breslau v Polsku
- červenec 1940 převezen do věznice Moabit, Berlin
- 26 – 27. listopadu 1941 stanul před Lidovým soudním dvorem a byl, v procesu proti příslušníkům Obrany národy, za velezradu odsouzen k trestu smrti
- popraven byl na popravišti Plötzensee

OBČANÉ

—

KOHOUTOVICE

FIALA Ferdinand

*** 6. ledna 1897**

Brno

† 24. března 1942

Osvětim

- česká národnost
- narodil se v brněnských Husovicích
- byl zaměstnanec Dopravního podniku města Brna
- přestěhoval se do Kohoutovic
- Po 15. březnu 1939 se zapojil do odboje v rámci ilegální činnosti Komunistické strany Československa
- Krátce po 15. březnu 1939 zatčen brněnským gestapem
- uvězněn do Kaunicových kolejí v Brně
- po výsleších a věznění byl odvezen transportem z Brna do koncentračního tábora Osvětim v Polsku
- zde na útrapy pobytu zemřel

GABRIEL Václav

* 28. července 1913
Brno

† 6. května 1941
Brno

- česká národnost
- narodil se v Kohoutovicích
- chodil do obecní školy v Kohoutovicích
- březen 1939 – po okupaci Československa začal pracovat v protinacistickém odboji
- stal se členem odbojové organizace Obrana národa, skupina brno - západ
- 6. února 1940 – zatčen brněnským gestapem
- držen v brněnských vězeních
- 6. dubna 1941 byl pro následky tuberkulózy plic, kterou ve vězení získal, propuštěn domů
- zemřel doma v Kohoutovicích

KOCCMAN Matěj

* 11. září 1913
Brno

† 4. dubna 1942
Osvětim

- česká národnost
- narodil se v Kohoutovicích
- Byl dlouholetým zaměstnancem Dopravního podniku města Brna
- po 15. březnu 1939 začal pracovat v protinacistickém odboji
- stal se blízkým spolupracovníkem Ferdinanda Fialy
- byl zapojen do odboje Komunistické strany Československa
- krátce po začátku okupace byl zatčen brněnským gestapem
- uvězněn v Brně
- po výsleších a věznění byl odvezen transportem z Brna do koncentračního tábora Osvětim v Polsku
- zahynul vysílením z náročného pobytu

KUBÍČKOVÁ Antonie

* ?

Brno

† 1941

Brno

- česká národnost
- vyrůstala od narození v Kohoutovicích
- Po okupaci Československa 1939 začala pracovat v protinacistickém odboji
- stala se blízkým spolupracovníkem Václava Gabriela
- Ve svém obchodě měla umístěnou tajnou schránku pro členy odbojové organizace Obrana národa
- 1941 po prozrazení byla zatčena brněnským gestapem
- uvězněna v Kaunicových kolejích v Brně
- po výsleších a věznění stanula před Zemským soudem a byla odsouzena k trestu smrti

PIVODA Leopold

*** 5. června 1908**

Brno

† 12. října 1942

Wroclaw

- **česká národnost**
- **od narození žil v Kohoutovicích**
- **chodil do kohoutovické obecní školy**
- **po studiu nastoupil k Vlakové poště, Brno**
- **od března 1939 začal pracovat v protinacistickém odboji**
- **stal se členem odbojové skupiny Pošta**
- **1941 zatčen brněnským gestapem**
- **uvězněn v Kaunicových kolejích v Brně**
- **po výsleších a věznění byl odvezen transportem z Brna do věznice Kletschastrasse 31, Wroclaw/Breslau v Polsku**
- **stanul před soudem a byl odsouzen k trestu smrti**
- **společně s dalšími odbojáři byl popraven**

Československý válečný kříž 1939

Československá vojenská pamětní medaile se štítkem F–VB

Použité materiály

- www.cs.wikipede.org
- www.pl.wikipedie.org
- www.euroskop.cz
- www.osvetim-auschwitz.estranky.cz
- www.panzernet.cz
- www.ostrava-online.cz
- www.moderní-dejiny.cz
- www.lanzhot.cz
- www.memo.fr
- www.foto.xonecz.eu
- www.brno.dnes.cz
- www.hvezdarna.cz
- www.vhkvyhodnifronta.cz
- www.orechov.cz
- www.forumvalka.cz
- www.liskovec.unas.cz
- www.novy-liskovec.cz/7-stranka-casopis-liskacek.html
- www.encyklopedie.brna.cz
- Antonín Crha – Z historie Bohunic
- Josef Styx – Zapadlo slunce nad breslau naposledy
- Mgr. Věra Hádlíková – Ondrášková
- Mgr. Jana Říhová